

KARIS

2.

2015/16

EDITORIÁL

Po Duchovi GBASu na scénu nastupuje úplne nový typ ducha – straší v študentských snoch a terorizuje peňaženky – Duch Vianoc. Či chceme, či nie, nemôžeme jeho prítomnosť odignorovať. Práve vďaka nemu si 23. decembra privstaneme a zhrkneme sa v oddelení knižiek a cédečiek, prisahajúc, že budúci rok budeme veľké nákupy robiť dva mesiace pred Štedrým dňom. Cez internet. Lacnejšie. A keďže nie je nad prvoplánové darčeky, kúpime obom kamarátkam novú Lanu Del Rey, pretože za štipku hipsterskosti sa ešte nikto nikdy nenahneval. Mamke zásteru a otcovi knihu ako praví členovia nesexistickej spoločnosti a starkej jablkovo-škoricovú vonnú sviečku. Lenže to zďaleka nie je všetko! Počas vianočných sviatkov je zvykom tráviť veľké množstvo času s rodinou – vytiahnu sa staré historky, donesú koláče a rozprúdia vášnivé politické debaty. V týchto momentoch budete radi, že máte po ruke náš časopis! Nielenže odignorujete prepracovaný názor strýka Fera na súčasnú politickú situáciu, ešte aj budete vyzeráť intelektuálne, že čítate.

Prijemné vianočné sviatky a úspešný nový rok praje celý tím Karisu!

Alica Bednáriková

REDAKCIA

Pedagóg: PhDr. Beáta Makovická

Šéfredaktor: Alica Bednáriková

Zástupca: Marika Tisoňová

Korektori: Kristína Grolmusová, Terézia Čviriková, Radko Stolárik, Lujza Kočíková, Nora Mlynáriková

Grafici: Martina Orvošová, Martin Bažlek

Propagácia: Lujza Kočíková (koordinátor), Marika Tisoňová, Michaela Hanušiová, Radko Stolárik, Andrea Minichová, Miriama Bernátová, Rebeka Niniková, Katarína Cigániková, Jana Kováčsová, Jana Uhrinová, Erika Laššáková, Mária Rusnáková, Denisa Rišianová, Janka Klimeková, Alžbeta Štefániková, Helena Kutnarová, Svetlana Kurucová

Redakcia: Radko Stolárik, Marika Tisoňová, Vanda Zaklajová, Michaela Hanušiová, Andrea Minichová, Alica Bednáriková, Rado Budoš, Helena Galbavá, Mária Rusnáková, Erika Laššáková, Jana Niepelová, Jana Niepelová, Mária Rusnáková, Denisa Rišianová, Lucia Magáthová, Háma Ismail, Soňa Lukáčová, Saba Kvasnicová, Janka Klimeková, Alžbeta Štefániková, Tomáš Buchel, Daša Novysedláková, Terézia Čviriková

Fotografi: Lucia Mrvová, Janka Klimeková, Daša Novysedláková

Kontakt:
magazinekaris@gmail.com

5 ČO SA STALO NA GBAS-E

Halloween, Open days in UK, Blackbird
Aj štvrtáci si zaslúžia ročníkový výlet
Palach fest

12 F.A.Q. S PÁNOM RIADITEĽOM

14 ROZHOVOR

Čo tvorí jeho literárny všehodžús?

20 AKTUALITY ZO SVETA ŠKOLY

Príprava školských akcií

22 ROZHOVOR

Jedna prichádza, druhá odchádza

26 AKTUALITY ZO SVETA

Is religion responsible for killing people?

27 18 VECÍ, BEZ KTORÝCH NEMÔŽE ŽIŤ

Michaela Peciarová

29 ROZHOVOR

Známe neznáme

32 CREATIVE WRITING

33 UČEBNÉ POMÔCKY

34 A ČO ĎALEJ?

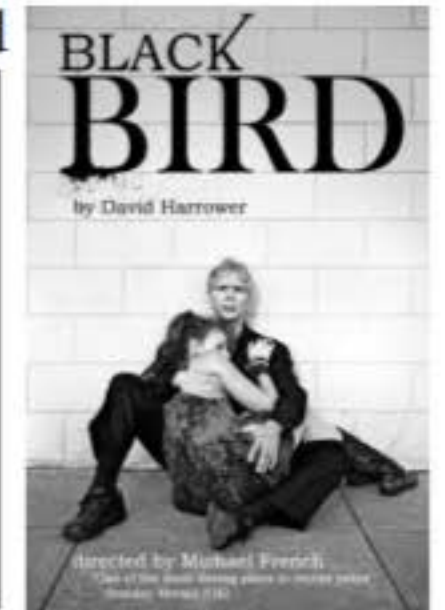
Dánsko - AAU a SDU

36 KEĎ SI GBAS OBUJE TÚLAVÉ TOPÁNKY

Vtedy na východe

42 TVROBA ŽIAKOV - PRÍBEH NA POKRAČOVANIE!

Časť druhá - plán útoku sa začal

45 INTERESTING USELESS FACTS

46 OKIENKO ABSOLVENTA

Na samote pri lese a rok plný dobrodružstiev |

48 PSYCHOLÓGIA

Hard to be a sleeping beauty

50 BAKELITA

Zero waste

52 ČO JE NOVÉ VO VEDE A TECHNIKE?

5 brain myths abolished

53 VSTÁVAŤ A CVIČIŤ

Nové výzvy

55 MÓDA NAŠIMI OČAMI

Michaela Hanuštiaková

59 ŽIACKA ŠKOLSKÁ RADA

Večerná škola

60 ROZHOVOR

Ranná nevoľnosť

61 REVIEWS

64 ČO NÁS ČAKÁ

66 KUČTÍME S KARISOM

67 INTERNATIONAL DAYS

68 CESTUJ LACNO

69 GLOSA

If a stranger came to visit GBAS on 3rd of November, he would have been really surprised.... Most of our students suddenly turned into wide range of different creatures, to celebrate Halloween. During the whole day you could have met here traditional masks connected to this event, such as zombies, ghosts or vampires, but also some very original and not that common ones, as for example a bunch of grapes, Alice from Wonderland with her crew, queen Elsa and Olaf, a pack of Jelly beans and many more. We appreciate that lots of students were doing their best to create the greatest one, and so it was really hard to choose only one winner.

Finally, after dramatic debate of four specialized referees, the winners were appointed. In the category of single mask it was a "boxer" and in the category of group mask Little Red Riding Hood was the winner. Furthermore, the school changed its atmosphere and became „halloweenish“ on each floor in its own way, thanks to creative students of different years, that helped to decorate it. And because all of them had done a great job, it was decided to reward every single year. We all hope, that you had a great time and you will take part in halloween next year as well!

DAŠA NOVYSEDLÁKOVÁ

OPEN DAYS IN UK 2015

Nočné cestovanie, hodiny v autobusoch a deficit spánku, polotovary a toasty, Subway, veľkomestá, mapy a hľadanie, hostely, univerzity a absolventi, smiech a zážitky?

Áno! Presne tak! Reč je o treťackej anglicko-škótskej výprave!

Aj tento rok, ako je už dobrou tradíciou na našej škole, sa 45 žiakov tretieho ročníka a dvaja rodičia vybrali do Anglicka a Škótska, aby sa oboznámili s univerzitami, školským systémom a všetkým ostatným, čo k životu vysokoškoláka v Anglicku patrí. Okrem univerzít v Liverpoole, Edinburgu, Glasgowe a Manchestri sme mali možnosť spoznať aj mestá samotné, keďže štúdium nie je len o budove univerzity. Každé jedno mesto dýchalo iným duchom a zapôsobilo na nás svojím štýlom. Zážitok bol intenzívnejší z vtáčej perspektívy, ktorá sa nám naskytla z Radio Tower v Liverpoole, z Arthur's seat v Edinburgu alebo z Hotela Hilton v Manchestri.

V Manchestri a Edinburgu bol pre nás pripravený top program v podobe besied s absolventmi. Opäť sa nám potvrdilo, aké skvelé je byť súčasťou GBAS rodiny, keď aj vo víre vlastných povinností si na nás našlo čas vyše 20 absolventov. Trpezlivo nám dali odpovede na všetky naše otázky, priblížili nám odbory, o ktoré sa zaujímate, a aj tých, ktorí si doteraz neboli istí s vidinou seba na univerzite v cudzom svete, určite presvedčili a dodali im odvalu. Niektorí z nás mali dokonca také šťastie, že ich vzali na prednášku, prehliadnuť si počítače technickej univerzity alebo do kaviarne študentskej spoločnosti.

Za celú exkurziu patrí naša vďaka najmä pánovi Paulíkovi, ktorý je taká naša GBAS cestovná kancelária a okrem iného nám vybavil skvelého sprievodcu na prehliadku Manchestra, plus raňajky navyše a rovnako tak pánovi Sadloňovi, ktorý sa nám tiež počas celého týždňa venoval.

HELENA GALBAVÁ

BLACKBIRD

Dňa 19.10. sa mnoho žiakov našej školy zúčastnilo divadelného predstavenia Blackbird. Táto inscenácia autora Davida Harrowera z roku 2007 je známa po celom svete a zaujala aj martinské Slovenské komorné divadlo. Pod režisérskou taktovkou Valerie Schulzovej sa predstavili Kamila Antalová a Ján Kožuch.

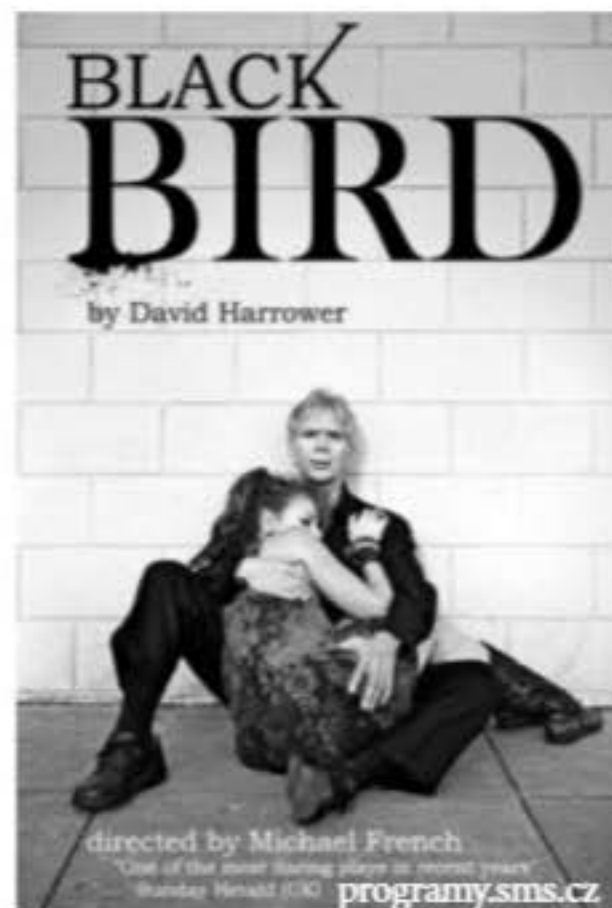
100 minútové predstavenie bez prestávky je vlastne dramatickou konfrontáciou mladej ženy so starnúcim mužom. Odkrýva mnohé tajomstvá z ich spoločnej minulosti, skúma tenkú hranicu medzi láskou a zneužívaním a doslova vyráža dych. David Harrower si vy-

bral tému pedofílie, o ktorej sa v spoločnosti veľa nehovorí, no popasoval sa s ňou naozaj bravúrne. Hlavné postavy, mladá žena Una a starší pán Ray, sa stretnú u Raya v práci, kde ho Una konfrontuje so spoločnou minulosťou. Pred rokmi mali vzťah, ktorý sa rozpadol kvôli nešťastnej náhode. Pri pokuse o útek nechal Ray malú Unu dlho samú v hoteli, a keď sa ho vydala hľadať, stretla políciu. Hra ponúka pohľad do minulosti aj prítomnosti tejto dvojice. Scéna, oddychová miestnosť pracovníkov, je postavená ako aréna. Diváci sedia z oboch strán, preto môžu sledovať nielen hru, výkony hercov ako na dlani, ale aj reakcie divákov oproti. Pri Une sme si mohli všimnúť strach a

nevysporiadanosť s minulosťou, ktorú sa snažila skryť za povýšenectvo a hnev. Ray sa zasa snažil vyzerat pokojne, chcel mať situáciu pod kontrolou, no často nečakane vykrikne, z čoho môžeme vidieť, že mu nie je všetko jedno. Podľa môjho názoru nám herci bravúrne ukázali presne to, čo sme mali vidieť. Každá emócia bola ozajstná, každý pohyb mal zmysel, všetko bolo do detailov prepracované.

Táto kontroverzná hra rozdeľuje divákov na dva tábory. Časť ľudí ju obdivuje, hlavne vďaka skvelému spracovaniu spoločenskej tabuizovanej témy. Iní môžu byť naopak znechutení. Ja osobne patríam k tej prvej skupine. Ak máte radi kontroverzné témy a hry, určite by ste si inscenáciu Blackbird nemali nechať ujsť. Ďakujem p.p. Makovickej za možnosť zúčastniť sa tohto predstavenia.

LUJZA KOČÍKOVÁ

AJ ŠTVRTÁCI SI ZASLÚŽIA ROČNÍKOVÝ VÝLET

Je 16. november, 8 hodín ráno a ja som práve vstala. S pekným pocitom, že dnes nemusím ísť do školy, ale namiesto toho ideme na ročníkový výlet.

Mali sme navštíviť Technické múzeum v Košiciach, a preto som sa mohla (na pomery normálneho pracovného dňa) rozprávko vyspať. Nie všetci však mali to šťastie. Niektorí museli vstávať už okolo piatej, aby si potom užili približne trojhodinovú cestu. No po vystúpení z vlaku to (až na zopár výnimiek) vôbec nebolo vidno. Všetci boli zabratí do rozhovorov, a aj keď by to asi nepripustili, celkom zvedaví. Dúfali sme, že to nebude len nudný výklad plný neznámych slov. A našťastie sa naše prosby vyplnili. Dokonca aj ja,

čo zívam už pri samotnom slove 'technika', som si našla niečo, čo ma zaujalo. A veru to nebola iba jedna vec.

V múzeu sme sa rozdelili do dvoch skupín a následne sme sa vystriedali v dvoch expozíciách. Prvá bola venovaná Nikolovi Teslovi. Výkladu som veľmi nerozumela, ale praktické ukážky ma zaujali. Síce som nič neskúsila na vlastnej koži, ale pozerat sa na mojich spolužiakov, ktorých pri priblížení nosov trošku zelektrizovalo, alebo ktorí rozsvietili žiarovku len rukou, bolo neskutočne zaujímavé. A tí, ktorí fyzike rozumejú viac ako ja (čo sú asi všetci), si niečo určite odniesli aj z výkladu.

Druhá expozícia v nás zase prebudila

malé zvedavé deti. Bola to praktická výstava plná hlavolamov alebo vynálezov, ktoré sme si mohli všetci vyskúšať. Pri tomto už aj tí, ktorí boli prispatí, ožili a chodili od panelu k panelu a hrali sa. Mňa osobne najviac zaujali optické klamy zavesené na stenách a hranoly, ktoré boli síce rovnako veľké, no pri poukladaní nad seba vyzerali byť väčšie a menšie.

Po preskúmaní tejto expozície sa náš výlet oficiálne skončil a my sme sa šťastní, že mal význam, rozišli. Či už obzrieť si mesto, sadnúť si do reštaurácie, alebo rovno na vlak, každý podľa vlastnej chuti. A čo na výlet hovoria ďalší účastníci?

„Ako jeden z navrhovateľov myšlienky, že na náš ročníkový výlet pôjdeme práve do Košíc, na to nemôžem povedať nič zlé. Ale teraz vážne, naozaj bolo super. Už len to, že som si mohol dlhšie pospať. Po príchode do Technického múzea a následnom prebratí sa po prechode nábojov cez naše telá sa to už iba zlepšovalo. Nemyslel som si,

že fyzika, ktorú nemám rád, ma niekedy takto zaujme. Škoda, že to prešlo tak rýchlo. Keby takto prebiehali aj normálne vyučovacie hodiny, vôbec by som sa nesťažoval. A čo sa týka negatív, jediným asi bolo to, že nebola 100% účasť. Tí, čo neboli, môžu ľutovať.“

(Matúš Kasl, 4.C)

„Exkurziu do Košíc hodnotím ako príjemnú a zaujímavú. Keďže pochádzam zo západného

Slovenska, nezavítam do tejto východoslovenskej metropoly často. Bola som príjemne prekvapená modernou železničnou stanicou, krásnym historickým jadrom s gotickým Dómom sv. Alžbety, či zatiaľ najlepším čokoládovým dezertom, aký som kedy jedla. Čo sa týka nášho hlavného cieľa, teda návštevy mú-

zea plného interaktívnych exponátov či „elektrizujúcu“ expozíciu s Teslovou cievkou alebo Faradayovou kliečkou (áno, mohli sme do nej vojsť a sledovať elektrické výboje priamo pred

nami), jednoznačne som bola milo potešená. Som rada, že som sa zúčastnila a dozvedela sa opäť niečo viac o zaujímavostiach našej malej, no historicky bohatej krajiny.“

(Martina Šimovičová, 4.B)

„Musím povedať, že výlet do Košíc bol naozaj veľmi dobre zorganizovaný. Prednášky v múzeu nezaujali iba „matfyzákov“, ale aj nás, menej nadaných na fyziku. V prvej časti exkurzie sme si trochu potrápili hlavičky, pretože úspešné vyriešenie rôznych hlavolamov vyžadovalo nielen hravosť a fantáziu, ale aj logické a abstraktné myslenie. Najfascinujúcejšia časť programu však bola práve tá, kde pár odvážlivcov vyskúšalo na vlastnej koži, že Faradayova klieťka naozaj funguje.“

(Adriána Škrková, 4.A)

„Výlet do STM nám ukázal krásne príklady fyziky v praxi. Pri návšteve interaktívnej

expozície sme mali možnosť vyskúšať vedecko-zábavnou formou riešenie rôznych problémov z oblasti optiky, mechaniky, magnetizmu a zmyslových vnemov. V druhej časti sme sa zúčastnili prednášky v sieni elektrických výbojov. Tam sme si rozšírili naše vedomosti o geniálnom vedcovi Nikolovi Teslovi a niektorí odvážlivci vyskúšali silu elektrostatického generátora alebo Faradayovu klieťku.“

(Jaromír Vlček, 4.A)

Ako môžete vidieť, nebola som jediná, čo bola s výletom spokojná. Určite vám odporúčame Technické múzeum navštíviť! Ďakujeme našim triednym učiteľom, ktorí mali tú odvahu ísť s nami, a všetkým, ktorí tento výlet pomohli zorganizovať.

LUJZA KOČÍKOVÁ

PALACH FEST

Dreams&Teams je klub, ktorý pozná každý GBASák. Celý školský rok nám spríjemňuje rôznymi aktivitami, z ktorých mnohé už berieme ako každoročnú tradíciu. Jednou z nich je aj PalachFest, ktorý sa konal nedávno - 24. a 25. novembra poobede.

PalachFest je typický svojím športovo-vedomostným duchom. A ten nechýbal ani tento rok. Súťažiaci siedmich tímov si zmerali svoje sily, niekedy sa zapotili, ale hlavne sa určite pobavili. A súťažných disciplín bolo naozaj neúrekom. Vybíjaná, volejbal či pavúčí futbal, lezenie na lezeckej stene, karaoke, tanečné kreácie, pictureka, dobble, twister, alias, jedenie uhorky bez pomoci rúk a veľa ďalších skvelých spoločenských hier.

Ako jeden z účastníkov hodnotím výber disciplín celkom kladne, aj keď mi tam chýbalo viac športov, na ktoré sme boli zvyknutí z minulých rokov. Osobne sa mi najviac páčilo asi lezenie, keďže som to nikdy predtým neskúšal. Boleli z toho síce predlaktia, ale inak to bolo super. Najvtipnejšie bolo asi tancovanie, kde každá skupina dostala typ tanca, ktorý mala následne minútu predviesť. My sme si vytiahli balet, takže sme sa rozhodne mali na čom zabávať.

Čo sa mi ale nepáčilo, bolo niekoľko organizačných problémov. Mnoho dobrých disciplín bolo oproti minulému roku zrušených, napríklad štafeta. Medzi súťažnými disciplínami bolo zbytočne veľa času, čo odradilo niekoľko tímov v pokračovaní. Čo ma ale zarazilo viac,

bolo nečestné správanie niektorých organizátorov so zámerom vylepšiť situáciu niektorých tímov. Menenie pravidiel za pochodu, napr. pri Twisteri, sa naozaj nedá pokladať za fair-play. Ďalej ma zaskočilo zvláštne pripočítavanie bodov. Niektorý tím dostal 45, iný 8 bodov, hoci takýto rozdiel podľa mňa nastať nemohol, vzhľadom na podobnú úspešnosť spomínaných tímov. Keď sme ale chceli vidieť papiere s bodmi, povedali nám, že až po upratovaní. Neskôr sme sa dozvedeli, že papiere nemajú všetky, nakoniec ich vraj stratili a následne si uvedomili, že ich vlastne vyhodili do koša. Pri súťažiach takéhoto typu je dôležité zabaviť sa, čo sa mi hlavne vďaka nášmu skvelému tímu

podarilo, ale nespravodlivosť sa mi naozaj nepáči. Bol by som rád, ak by sa to v budúcnosti už naozaj neopakovalo.

Veľa ľudí z Dreams&Teams sa na Palachu naozaj nadrelo a snažili sa, aby šlo všetko tak, ako malo. Zopár jednotlivcov trochu celkový dojem z týchto dvoch dní však pokazilo, čo mi je ľúto. No organizátorom, ktorí sa správali milo a férovo, patrí vďaka všetkých zúčastnených. Hlavne za ich námahu a úsilie spríjemniť nám pár popoludní. Dokonca bolo postarané aj o naše hladné krky. Nakoniec by som rád poďakoval všetkým zúčastneným tímom, bez ktorých by táto akcia nemala zmysel.

LUJZA KOČÍKOVÁ, MATÚŠ KASL

VYJADRENIE DREAMS&TEAMS:

Čítať feedback je pre organizátora vždy potešenie, či už je pozitívny alebo negatívny. Z prvého typu sa človek teší a môže si povedať, že niečo urobil dobre, ten druhý mu diktuje, čo treba zmeniť. Pisomné feedbacky z PalachFestu zahŕňajú oba pohľady a my,

členovia D&T, sa nimi už teraz inšpirujeme a rozmyšľame, ako by sme mohli zlepšiť budúce akcie. Niekedy sa však kritizujú veci, ktoré nikto z nás nemôže ovplyvniť či zmeniť alebo účastníkmi videné inak, než naozaj sú. Medzi tieto prípady patrí aj bodové hodnotenie

nie disciplín PalachFestu či zrušenie štafety. Nech sa páči, objasnenia pre tých, ktorí do pozadia akcie nevidia:

Ako prvý je toľko kritizovaný Twister. Pri ňom bolo zrušené „točenie“, pretože ústne príkazy pre pohyby súťažiacich sú rýchlejšie a je jednoduchšie zaistiť ich interakcie. Je pravda, že niektoré tímy súťažili v dueloch, ktorých sa nemali zúčastniť, za to sa D&T ospravedľňuje, ale i tak im bol pridaný bonusový bod za výhru v danom kole.

Štafeta, ktorá sa mala konať v stredu večer v telocvični, sa neuskutočnila z dôvodu nutnosti dokončenia upratovacích prác miestnosti. Pre bezpečnosť súťažiacich sme zvolili jej zrušenie namiesto nahradenia miesta konania.

A napokon, celé bodovanie prebehlo čestne a bolo niekoľkokrát prepočítané. Po odstúpení a následnom pospájaní niektorých tímov nastal v hlavnej tabuľke chaos (a tiež časové medzery), a preto boli body zapisované do rôznych okienok, či počítané priamo z bodových zápisníčiek aktivít. Súťažiaci jedného z

tímov sa po vyhodnotení prišli opýtať na bodové hodnotenie a my sme im poskytli hlavnú tabuľku, kde mohli vidieť súčty bodov jednotlivých tímov. Po tom, ako sa začali sťažovať na neúplné zápisy bodov, sme navrhli, aby sa pozreli do tabuliek z jednotlivých aktivít. Odchod vlaku nás však súril, zatiaľ čo bodové rozdiely je možné riešiť kedykoľvek. Uprednostnené bolo teda upratovanie. Po ňom sme vytiahli zložku, v ktorej sa mali nachádzať zápisnice z festivalu – no neboli tam. Po krátkom hľadaní medzi členmi D&T sa ukázalo, že papiere boli počas upratovania zahodené, a teda počty bodov nebolo možné prekontrolovať.

Dreams&Teams si však stojí za svojim a opakuje: body neboli nikomu ani pripočítané, ani odobraté.

Mrzí nás, že to musíme riešiť až takto verejne i keď sa vlastne nič nestalo.

Ďakujeme zúčastneným tímom a dúfame, že ste si tohtoročný PalachFest užili – tešíme sa na vás budúci rok!

Dreams & Teams

NA SLOVÍČKO S PÁNOM RIADITEĽOM

Rovnako ako naposledy aj v tomto čísle sme nechali zaznieť hlas ľudu a položili sme pánovi riaditeľovi otázky, na ktoré študenti túžili dostať odpoveď. Taktiež pripomíname, že vhadzovať otázky môžete stále do krabičky na prvom poschodí.

Otázka → Prečo noví a neskúsení učitelia učia maturitné ročníky? Nebolo by lepšie dať práve týmto ročníkom učiteľa, ktorý je už v „gbasáckom“ systéme zabehnutý a vie ako na to? Osobne sa teším na výsledky tohtoročných maturít.

Odpoveď → Na výsledky maturít čakáme aj my, učitelia. Myslím si, že ako každý rok sa z nich budeme vo všeobecnosti tešiť. Minuloročné výsledky zo slovenčiny a z angličtiny tohtoročných piatakov tomu nasvedčujú. Noví učitelia nerovná sa neskúsení a už vôbec nie to, že to nevedia ... Aj vy všetci, žiaci nášho gymnázia, budete kdesi noví a asi by vás veľmi netešilo hodnotenie, že neviete napríklad určiť diagnózu a naordinovať správnu liečbu ako začínajúci lekári, alebo neviete rozhodnúť spravodlivo spor súdiacich sa strán ako začínajúci sudca, alebo trebárs režírovať predstavenie ako nový režisér. Noví učitelia tejto školy majú svoje skúsenosti. Mnohí mnohoročné a z inštitúcií a škôl, ktoré nesú vysoké kritériá kvality. A ešte na záver. Čímže to si nematuritné ročníky zaslúžia „nových a neskúsených učiteľov“? Ak by som sa viezol na vlnu vašej logiky, nie je lepšie mať „nenového a skúseného“ učiteľa pri budovaní „základov“, teda v nižších ročníkoch?

Otázka → Prečo neustále klesá počet native speakerov na našej škole? Pribudnú budúci rok nejakí noví?

Odpoveď → Neustále znamená napríklad, že každý školský rok alebo každé dva roky, alebo každých päť rokov? Aký časový interval máte na mysli? Ak rok, tak nie je pravda, že počet native speakerov neustále klesá. Ani pri intervale dvoch ani piatich rokov to nie je pravda. Ak by bolo vaše tvrdenie pravdivé, potom by pred 17 rokmi muselo byť na škole 20 native speakerov pri poklese o 1 lektora ročne, alebo 11 pri dvojročnom prípadne 6 pri päťročnom. Toľko

lektorov tu nikdy nebolo. Som tu 17 rokov a za tých 17 rokov tu bývali dvaja až štyria lektori – native speakeri ročne. A či pribudnú na budúci rok, to neviem. Možno áno, možno nie. Native speakeri pochádzajú obyčajne z krajín s vyšším sociálnym zabezpečením aj odmeňovaním práce učiteľa. Ten rozdiel treba niečím vyvážiť alebo vyrovnáť. Vyvážiť napríklad žiakmi, ktorí sú vnútorne silno motivovaní pre učenie sa a aktivitu a ktorí vedia využiť potenciál native speakera a pričiniť sa svojim prístupom k procesom a činnostiam výchovy a vzdelávania tak, aby sa lektori dobre cítili a práca ich bavila. A finančné vyrovnanie? Kto to má urobiť? Štát? Sponzori? Riaditeľ školy?

nie disciplín PalachFestu či zrušenie štafety. Nech sa páči, objasnenia pre tých, ktorí do pozadia akcie nevidia:

Ako prvý je toľko kritizovaný Twister. Pri ňom bolo zrušené „točenie“, pretože ústne príkazy pre pohyby súťažiacich sú rýchlejšie a je jednoduchšie zaistiť ich interakcie. Je pravda, že niektoré tímy súťažili v dueloch, ktorých sa nemali zúčastniť, za to sa D&T ospravedľňuje, ale i tak im bol pridaný bonusový bod za výhru v danom kole.

Štafeta, ktorá sa mala konať v stredu večer v telocvični, sa neuskutočnila z dôvodu nutnosti dokončenia upratovacích prác miestnosti. Pre bezpečnosť súťažiacich sme zvolili jej zrušenie namiesto nahradenia miesta konania.

A napokon, celé bodovanie prebehlo čestne a bolo niekoľkokrát prepočítané. Po odstúpení a následnom pospájaní niektorých tímov nastal v hlavnej tabuľke chaos (a tiež časové medzery), a preto boli body zapisované do rôznych okienok, či počítané priamo z bodových zápisníčiek aktivít. Súťažiaci jedného z

tímov sa po vyhodnotení prišli opýtať na bodové hodnotenie a my sme im poskytli hlavnú tabuľku, kde mohli vidieť súčty bodov jednotlivých tímov. Po tom, ako sa začali sťažovať na neúplné zápisy bodov, sme navrhli, aby sa pozreli do tabuliek z jednotlivých aktivít. Odchod vlaku nás však súril, zatiaľ čo bodové rozdiely je možné riešiť kedykoľvek. Uprednostnené bolo teda upratovanie. Po ňom sme vytiahli zložku, v ktorej sa mali nachádzať zápisnice z festivalu – no neboli tam. Po krátkom hľadaní medzi členmi D&T sa ukázalo, že papiere boli počas upratovania zahodené, a teda počty bodov nebolo možné prekontrolovať.

Dreams&Teams si však stojí za svojim a opakuje: body neboli nikomu ani pripočítané, ani odobraté.

Mrzí nás, že to musíme riešiť až takto verejne i keď sa vlastne nič nestalo.

Ďakujeme zúčastneným tímom a dúfame, že ste si tohtoročný PalachFest užili – tešíme sa na vás budúci rok!

Dreams & Teams

NA SLOVÍČKO S PÁNOM RIADITEĽOM

Rovnako ako naposledy aj v tomto čísle sme nechali zaznieť hlas ľudu a položili sme pánovi riaditeľovi otázky, na ktoré študenti túžili dostať odpoveď. Taktiež pripomíname, že vhadzovať otázky môžete stále do krabičky na prvom poschodí.

Otázka → Prečo noví a neskúsení učitelia učia maturitné ročníky? Nebolo by lepšie dať práve týmto ročníkom učiteľa, ktorý je už v „gbasáckom“ systéme zabehnutý a vie ako na to? Osobne sa teším na výsledky tohtoročných maturít.

Odpoveď → Na výsledky maturít čakáme aj my, učitelia. Myslím si, že ako každý rok sa z nich budeme vo všeobecnosti tešiť. Minuloročné výsledky zo slovenčiny a z angličtiny tohtoročných piatakov tomu nasvedčujú. Noví učitelia nerovná sa neskúsení a už vôbec nie to, že to nevedia ... Aj vy všetci, žiaci nášho gymnázia, budete kdesi noví a asi by vás veľmi netešilo hodnotenie, že neviete napríklad určiť diagnózu a naordinovať správnu liečbu ako začínajúci lekári, alebo neviete rozhodnúť spravodlivo spor súdiacich sa strán ako začínajúci sudca, alebo trebárs režírovať predstavenie ako nový režisér. Noví učitelia tejto školy majú svoje skúsenosti. Mnohí mnohoročné a z inštitúcií a škôl, ktoré nesú vysoké kritériá kvality. A ešte na záver. Čímže to si nematuritné ročníky zaslúžia „nových a neskúsených učiteľov“? Ak by som sa viezol na vlnu vašej logiky, nie je lepšie mať „nenového a skúseného“ učiteľa pri budovaní „základov“, teda v nižších ročníkoch?

Otázka → Prečo neustále klesá počet native speakerov na našej škole? Pribudnú budúci rok nejakí noví?

Odpoveď → Neustále znamená napríklad, že každý školský rok alebo každé dva roky, alebo každých päť rokov? Aký časový interval máte na mysli? Ak rok, tak nie je pravda, že počet native speakerov neustále klesá. Ani pri intervale dvoch ani piatich rokov to nie je pravda. Ak by bolo vaše tvrdenie pravdivé, potom by pred 17 rokmi muselo byť na škole 20 native speakerov pri poklese o 1 lektora ročne, alebo 11 pri dvojročnom prípadne 6 pri päťročnom. Toľko

lektorov tu nikdy nebolo. Som tu 17 rokov a za tých 17 rokov tu bývali dvaja až štyria lektori – native speakeri ročne. A či pribudnú na budúci rok, to neviem. Možno áno, možno nie. Native speakeri pochádzajú obyčajne z krajín s vyšším sociálnym zabezpečením aj odmeňovaním práce učiteľa. Ten rozdiel treba niečím vyvážiť alebo vyrovnáť. Vyvážiť napríklad žiakmi, ktorí sú vnútorne silno motivovaní pre učenie sa a aktivitu a ktorí vedia využiť potenciál native speakera a pričiniť sa svojím prístupom k procesom a činnostiam výchovy a vzdelávania tak, aby sa lektori dobre cítili a práca ich bavila. A finančné vyrovnanie? Kto to má urobiť? Štát? Sponzori? Riaditeľ školy?

bavedome. Máte nejaký tajný recept na to, ako sa zbaviť trémy?

V školskom veku som bol neuveriteľný trémista. Niekedy som bol taký vystresovaný, že som pri verejnom rozprávaní alebo spievaní zabúdal texty či akordy. Potom som prišiel na to, že treba mať rád aj seba – rovnako ako ostatných ľudí – a prijať samého seba takého, aký som. Prijatť aj život taký, aký je. So všetkým, čo prinesie. A čo sa mi v živote páči, na tom sa môžem zúčastniť. A na zlých veciach sa nemusím zúčastňovať. To je moja sloboda. A je úplne jedno, čo si o mne myslia iní ľudia. Sú to ich myšlienky. Je to ich realita, nie moja. A keď uvidíš, o čom je život, už sa toľko nebojíš. Pochopíš, že dôležité veci sú láska, sloboda, hľadanie pravdy a dobra, nádej, súcit, vzťahy...

Na vašich hodinách nenájdeme žiaka, ktorý by nedával pozor. Vďaka čomu sú vaše hodiny také zaujímavé?

Ojoj, stane sa, že niektorí žiaci nedávajú po-

zor! Vtedy sa sám seba pýtam, či nie sú unavení, alebo či majú nejaký osobný problém, ktorý ich kvári, alebo či nezvládli svoj časový manažment, keď na mojej hodine riešia niečo iné. No hlavne sa pýtam, či myšlienky, o ktorých chcem rozprávať, hovorím zaujímavo a zrozumiteľne. A či to niekedy nie je naraz veľa nových informácií. Mám rád svojich študentov a mám rád aj dejiny kultúry. To je asi kľúč. Snažím sa robiť študentom sprievodcu po živote a po dejinách kultúry a vysvetliť im, že na svet sa dá dívať z viacerých uhlov, že pravda nemusí byť len jedna. A tiež mám rád, keď sú hodiny tvorivé, keď si nájdeme čas aj na dialóg, keď si môžeme pozeráť obrázky, kúsky filmov, keď môžeme spolu počúvať hudbu, spolu si zaspievať a niekedy sa spolu aj smiať. A zaujíma ma tiež názor študentov na umelecké diela – ich vlastný, čo prežívajú, aký je ich vnútorný svet.

Čo pokladáte za svoje pozitíva a čo za svoje negatíva?

Pozitíva: život ma všeličím obdaril, rodičia ma všeličo naučili, celý život som robil prácu, ktorá ma bavila a ktorá pre mňa mala zmysel, mám rád život a ľudí, mám dosť trpezlivú ženu a dve deti, rád hrám, spievam, žartujem, čítam, píšem, rozprávam sa, pozerám filmy, počúvam hudbu, varím, dosť často som šťastný, hrám sa, hrám futbal, aj keď teraz už len na X boxe. Negatíva: nie vždy si nájdem čas na aktivity, ktoré sú dôležité; niekedy zabúdam na kalokagatiu; nemám veľmi kladný vzťah k moci, peniazom a majetku, stretol som veľmi veľa ľudí a všetkých si ich nepamätám, no, všeličo by sa našlo...

Kvôli čomu ste ochotný nespáť a zostať hore celú noc?

Kvôli blízkym ľuďom, napríklad kvôli svojim deťom, kvôli spievaniu s priateľmi, kvôli dobrému rozhovoru a kvôli svojim vášňam a radovánkam – dobrým knihám, dobrým projektom, hľadaniu pravdy, objavovaniu umeleckých diel... Aj keď v poslednom čase mi moje telo povedalo, že sa mu nepáči ne-

spať, tak som ho poslúchol a už nebývam hore celú noc.

Ako ste sa dostali ku práci na GBAS-e?

Oslovil má pán riaditeľ Vasil Dorovský a ja som rád pozvanie prijal. Predtým som trochu učil na niektorých žilinských gymnáziách a na Žilinskej univerzite - Univerzite tretieho veku. Robil som tiež veľa zaujímavých činností: vychovávateľa v polepšovni, koordinátora poradne pomáhajúcej obetiam násilia, manažéra fondu sociálneho rozvoja, manažéra krízového centra, dramaturga v divadle, riaditeľa kultúrneho strediska, vedúceho odboru kultúry Žilinského kraja, redaktora, nezávislého poslanca, tiež som trochu moderoval, písal scenáre, strihal filmy, administroval web stránku, písal, zostavoval, vydával a predával knihy, vymýšľal občianske a protikorupčné aktivity, kultúrne a sociálne projekty a koncepcie... no to učenie ma teraz veľmi fascinuje a som šťastný, že tu môžem jeden deň v týždni učiť.

Chceli by ste študovať na našej škole, keby ste boli v našom veku?

Ufff, neviem, či by som to zvládol. Ale prečo nie. Myslím si, že na tejto škole sú fajn ľudia.

Ktorá kniha, ktorú ste čítali, sa vás najviac dotkla a prečo? Popríklad, akú knihu by si dnešná mládež mala určite prečítať?

V detstve som takmer všetok svoj čas venoval športu a čítaniu kníh. Mal som rád rozprávky, mýty a Winnetoua. A tiež knižky veselé, múdre, ľudské a plné tajomstiev. Mnohé sa ma dotkli. Teraz rád čítam básne a knižky o umení, o vzťahoch, hľadaní pravdy, zmyslu života.. Páči sa mi Gibranov Prorok, Ruizove Štyri dohody, Exupéryho Malý princ, Carterov Malý strom, Coelho Alchymista, Gounelleov Boh chodí po svete vždy inkognito, Bachova Čajka Jonathan Livingston, Hesseho Siddhártha, Saroyanov Tracyho tiger, Ecovo Meno ruže, Tolkienov Pán prsteňov, Biblia, Bhagavadgíta, ale aj Learova Kniha treskov a pleskov, Rodariho Jazmínko v krajine klamárov, Lingrenovej Pipi Dlhá Pančucha, Kalinov Tisíc a jeden vtíp, Hellerova Hlava XXII, Orwellova Zvieracia farma alebo básne Thákura, Heviera, Štrpku, Rúfusa, Kainara, Skácela, Hrabého, Seiferta...

Koľko kníh máte doma? Prečítali ste všetky?

Keďže som istý čas svojho života vlastnil žilinské Kníhkupectvo ÓM, knihy v našom byte máme úplne všade. Keď už knihy v obývačke začali vytvárať uličky, toto leto som ich poupratoval. Naviem, koľko ich je, ale na zemi už dočasne nie sú. A samozrejme, všetky som ich ešte neprečítal. Moja trpezlivá manželka mi zavše vo chvíľach intímneho rozhovoru pripomenie: " Keď umrieš, všetky knihy predám." :-) Kníhkupectvo som pred časom predal ja, dnes je z neho žilinské kníhkupectvo Artforum.

Čím ste chceli byť, keď ste boli malý?

Úplne malý: smetiar alebo prezident, väčší: majiteľ háremu alebo umelec, ešte väčší: liečiteľ alebo mystik, a teraz by som chcel byť normálny tvorivý veselý človek, hľadajúci múdrosť a ľudskosť.

Snívali ste vždy o kulturológii, alebo tu bolo aj niečo iné, čo vás počas dospievania zaujímalo?

Od malička ma priťahovali kultúra, umenie, futbal, atletika a neskôr aj rôzne životné radovánky, počítače, logické hádanky, spiritualita, psychológia...

Vediete k umeniu aj svoje deti?

Keď boli deti menšie, tak sme si všetci členovia rodiny pred spaním navzájom čítali, teraz si občas navzájom púšťame obľúbenú hudbu. Kedysi sme si spolu trochu aj spievali, no teraz máme rezervy v zladení repertoáru. Naš byt je truhlica plná kníh, filmov, pesničiek,

skladiab, hudobných nástrojov, farbičiek, fotoaparátov, počítačov...ale netlačím na pilu, nech si deti vyberú to, čo ich baví, a v tom nech sa rozvíjajú.

Čo si myslíte o dnešnej generácii mladých ľudí?

Máte väčšiu slobodu, ako sme kedysi mali my, a máte aj väčšie pokúšenia, ako sme mali my. Môžete byť oveľa múdrejší a šikovnejší, ako sme boli my, a môžete spadnúť z väčšej výšky, než z akej sme padali my. Jeden múdry ujo z Biblie povedal: "Budte ako deti". A študenti sú často ako deti - majú menej dospeláckych strachov, vedia byť dosť úprimní a hraví. Snažím sa v (aj mladých) ľuďoch hľadať dobro a aj ho tam nachádzam. Tak si myslím, že mladí ľudia sú fajn. Často si pripadáam ako ich starší kamarát.

Ako dlho sa poznáte s p.p. Rumanom? Ako ste sa spoznali?

Ešte predtým, ako som tu učil, mal som hore v klube prednášku o šamanoch, kde som hral a spieval aj nejaké piesne. Na tej prednáške bol aj Jožko Ruman, ktorý mi vraví: "Čo keby sme si niekedy zahrli spolu." A tak sa aj stalo - od septembra 2013, keď som tu začal učiť dejiny kultúry. Založili sme skupinu Nevrlí brothers a od samej radosti sme nacvičili asi 30 piesní, ba s niektorými sme zavše aj verejne vystúpili.

Ako dlho hráte na gitaru a prečo ste si vybrali práve tento nástroj?

Na gitare hrám asi 37 rokov. V mladosti som chodil pár rokov na klavír a skúšal som aj flautu, fúkaciu harmoniku či akordeón. Rád spievam a gitara alebo klavír sú dobrí spoločníci k spevu. Snažím sa nespievať veľmi falošne, aj keď mi niekedy uletí intonácia či rytmus, no pre mňa je najdôležitejšia energia, ktorá vzniká zo spevu a z hudby, myslím si, že je liečivá a že je aj dobrým komunikačným nástrojom.

Aký štýl hudby máte najradšej a čo si myslíte o modernej hudbe?

Počúvam takmer všetky štýly, najradšej mám rock, folk, klasiku, etno, folklór, jazz. Moderná hudba je pre mňa obrovská mozaika rôznych štýlov a každý si vyberá, čo sa mu páči, s čím chce byť v súznení. Verím, že vesmír má zmysel a pravidlá, a keď to zjednoduším, tak všetko vo vesmíre je hudba (dobrý deň, pán Pytagoras), všetko kmitá, všetko je v pohybe (dobrý deň, pán Herakleitos) - od našich buniek až po galaxie. Každý kúsok sveta si spieva svoju pieseň.

Ďakujeme za rozhovor.

LUJZA KOČÍKOVÁ
LUCIA MAGÁTHOVÁ

V ZÁKULISÍ ŠKOLSKÝCH AKCIÍ

Skúsili ste sa niekedy zamyslieť nad tým, ako by naša škola vyzerala bez Garden party, Palach festu či iných školských akcií? Niečo také sa dá predstaviť len ťažko. Veď na našej škole snáď ani nie je študent, ktorý by nikdy nenapísal svoje meno pod plagát o blížiacej sa udalosti, nenechal sa vtiahnuť do víru aktivít, alebo dokonca nepriložil ruku k dielu pri ich organizovaní. Lenže taká akcia nám nespadne len tak z neba. Vyžaduje poctivú prípravu, mnoho voľného času a prináša so sebou obrovskú zodpovednosť. Toto všetko si na svoje plecia berú organizátori. Mnohých z nás určite zaujíma, čo znamená také organizovanie akcií. V nasledujúcom rozhovore nám túto prácu v krátkosti priblíži Nina Pučeková, ktorá vedie Dreams&Teams:

Školský rok sa začal len pred pár mesiacmi, no Dreams&Teams je už dávno rozbehnutý a okrem podujatí s dlhoročnou tradíciou ste prišli aj s novinkami, ako napríklad „Svetový deň vajec“. Odkiaľ čerpáš inšpiráciu a nové nápady?

Konkrétne „Deň vajec“ som objavila na internete, keď som zisťovala, aké svetové dni existujú. Dajú sa tam nájsť rôzne zaujímavosti, napríklad „National Puddle Day“. Internet ale rozhodne nie je jediný dobrý zdroj. Vo voľnom čase sa venujem skautingu, kde pri aktivitách a hrách s deťmi vždy nájdem inšpiráciu. Dobré nápady zo skautingu prinesiem do školy a zase naopak.

Prezraď nám, ako je to s aktivitou našich

žiacov pri organizovaní aktivít? Prispievajú svojimi vlastnými nápadiami alebo skôr pasívne plnia pokyny?

To je veľmi individuálne. Najmä starší žiaci, s ktorými sa poznáme už dlhšie, sa do diskusií zapájajú aktívne a hovoria svoje názory. Ti mladší sa ešte len „ofukávajú“, ale postupne sa to zlepšuje. Vo všeobecnosti je ale potrebné dať ľuďom predstavu o plánovanej akcii a spoločne ju skompletizovať.

Keď už máme nápad aj tím, môžeme sa rovno pustiť do prípravy! Ale čo si pod tým predstavíš? Čo všetko je potrebné, aby sme sa mohli nakoniec podpísať pod plagát?

Len nápad v tomto prípade nestačí. Keď už máme predstavu, čo sa bude diať, treba to rozvinúť a presne naplánovať. Druhým krokom je nájsť garanta, teda učiteľa, ktorý bude dozorom a vezme si akciu na zodpovednosť. Nakoniec potrebujeme schválenie od vedenia školy. Aby sme ho získali, potrebujeme splniť určité podmienky. Potrebujeme vedieť rozvrh činností, časy a miestnosti, ktoré použijeme. Väčšina akcií sa nedá zorganizovať bez finančnej pomoci, preto treba poslať žiadosť o grant. Tá musí byť odoslaná v dostatočnom predstihu. Posledným krokom je propagácia. Študentom predsa treba dať vedieť, že sa niečo bude konať.

Toho je naozaj vyše hlavy. Preto by som sa ťa nakoniec ešte rada opýtala, či občas musíš čeliť aj problémom. Ak áno, aké to sú a ako ich riešiš?

Najťažšie je podľa mňa myslieť tak veľmi dopredu. Ak potrebujete mať prehľad o veciach dva aj tri mesiace vopred, vyžaduje to organizovanosť a prehľad. Okrem toho je problematická aj vyššie spomenutá propagácia. Je to moja slabá stránka a nie vždy sa mi to podarí na 100%. To sú našťastie tie najhoršie problémy, s ktorými som sa doteraz stretla, a dúfam, že to tak aj ostane.

Nine ďakujeme za rozhovor. Málokto si uvedomí, koľko práce sa ukrýva za každou jednou aktivitou, ktorá sa koná na našej škole. Som rada, že sme mali príležitosť vidieť veci aj z druhej strany. Za seba môžem s istotou povedať, že už nikdy sa nebudem na školské akcie pozeráť ako predtým.

JANA UHRINOVÁ

JEDNA PRICHÁDZA, DRUHÁ ODCHÁDZA

Stanislava Šúleková

Prečo ste si vybrali práve našu školu?

Pre vynikajúce referencie a jedinečnú možnosť učiť biológiu v angličtine.

Cítite sa ako súčasť kolektívu/našej GBA-Sáckej rodiny alebo si myslíte, že potrebujete ešte viac času?

Určite potrebujem viac času, ale pocit spolupatričnosti už mám a prehlbuje sa.

Ako ste sa dostali k štúdiu pedagogiky, poprípade kde ste študovali?

Som z učiteľskej rodiny, teda som rástla v učiteľskom prostredí, dokonca ma otec aj občas prepašoval ako predškoláčku aj na jeho hodiny prírodopisu a do kabinetu. Študovala som v Bratislave na prírodovednej fakulte.

Keď vidíte našich súčasných žiakov, ako by ste ich porovnali so žiakmi za vašich čias?

Vy, dnešní študenti, ste flexibilnejší, ambicióznejší a aj oveľa náročnejší k nám, vašim učiteľom.

Je niečo, čo nemáte radi na správaní študentov? Alebo naopak, niečo, čo sa vám páči?

Áno, ak študenti spochybňujú učiteľa, hoci si musia byť vedomí, že aj on/ona má slabé stránky alebo horšie dni. Páči sa mi, keď študenti pátrajú po princípoch a hľadajú príčiny.

Ktorú superschopnosť by ste si vybrali a prečo?

Pre mňa je superschopnosťou vedieť sa rýchlo prispôbiť novo vzniknutej nečakanej situácii s úsmevom a nesnažiť sa hľadať prekážky, ale cesty, ako ale v princípe by som aj ja uvítala priateľskejší než prísnejší prístup (ako študentka).

Počúvate pri práci hudbu, ak áno, ovplyvňuje to nejakým spôsobom vašu prácu?

Nikdy. Musím sa koncentrovať len na mentálnu činnosť. Ak je hudba zapnutá, maximálne ma vyrušuje a nič poriadne nedotiahnem do konca!

Čo bolo na poslednej fotke, ktorú ste odfotili?

Môj malý syn v slnečných okuliaroch.

Byť novým učiteľom je iste náročné. Zahŕňa to obzvlášť dôkladnejšiu prípravu počas prázdnin. Strávili ste prázdniny poctivou prípravou alebo ste zväčša oddychovali?

Poctivou prípravou, oddychovať viem iba s pocitom, že si oddych zaslúžim po tvrdej práci (myslim duševnej v tejto súvislosti).
Stalo sa vám dosiaľ v našej škole niečo zábavné?

Áno, množstvo drobných zážitkov, ktoré

Z čoho máte najväčší strach?

Že zabudnem pointu hodiny. Alebo mi vypadnú logické súvislosti... alebo dopíšu fixky.

Čo vám vie vyčariť úsmev na tvári?

Naivita a dobrosrdečnosť niektorých žiakov. Ale aj pripravenosť na hodinu.

neviem opísať, ale súvisia s medziludskými vzťahmi mimo hodiny, s ostatnými učiteľmi (väčšinou malé nedorozumenia).

Bez ktorej veci si nemôžete predstaviť vyučovanie a vždy ju nosíte so sebou? Prečo?

Fixky sú moje najväčšie pomocníčky, ale keďže veľa píšem, vypíšem ich kvantum, takže si musíme žiadať stále nové.

Otázka na záver: čo je najlepšia rada, akú ste dostali?

Spoliehať sa len sa seba a priazeň situácie. Je to dosť kontradiktoria, ale šťastie praje pripraveným!

Miriam Mindeková

Ako ste sa cítili počas Vášho pôsobenia na GBASE?

Ďakujem, príjemne.

Stalo sa vám nejaký skvelý zážitok na ktorý nikdy nezabudnete? Alebo naopak nejaký hodný zabudnutia?

Zážitkov je veľa či už počas exkurzií vo Veľ-

kej Británii, alternatívnych programov, Garden Party, stužkovej slávnosti,...

Skvelé zážitky zažívam viac menej denno-denne. Ktorýkoľvek deň v škole.

Úsmev na tvári mi prednedávnom vyčaril jeden žiak, ktorý vetu: „Je suis en retard“

/Meškám/ preložil: „Som retard“. Na tie zlé sa snažim zabudnúť. Nespomínam si teda na nič.

Dala vám práca v GBASE niečo viac alebo nové do života?

Samozrejme, že áno. Nové skúsenosti, obohatenie, organizačné skúsenosti, nových ľudí, tvorivé myšlienky, iný pohľad na život.

Ste mladí ľudia, ktorí nám nastavujú zrkadlo a nabijate nás pozitívnou energiou.

Je o vás známe, že zatiaľ čo niektorí nie sú schopní rozprávať čo len jedným jazykom poriadne, vy ich dokážete ovládať veľmi veľa dokonca naraz. V čom sa skrýva vaše multilinguálne tajomstvo? Stávajú sa vám situácie, kedy to popletiete?

Na strednej škole som precestovala skoro celú Európu, spoznala ľudí z iných krajín a vtedy slovenský jazyk nestačil. Jazyky sú moje najväčšie hobby. Je úžasné vedieť, že vám dávajú väčšiu osobnú slobodu, možnosť preniknúť do hlbšej podstaty danej krajiny či ľudí, ktorí v nej žijú, priateľstva. Je to nádherný pocit, prečítať knihu v origináli.

Poradila by som žiakom, aby sa nesnažili /najmä prvákom/ vety prekladať, ale v jazyku myslieť.

Situácie kedy sa mi to popletie? Hlavne vtedy, keď som unavená a myslím v troch jazykoch a stane sa, že si na slovenský ekvivalent neviem spomenúť.

Čo (kto) Vám bude na našej škole najviac chýbať?

Vy všetci, ale v prvom rade moja trieda II. C a žiaci piateho ročníka, ktorí mali so mnou francúzsky jazyk, francúzsku literatúru či seminár z francúzskeho jazyka.

Aký bol najväčší kompliment alebo pochvala, ktorú ste dostali na našej škole?

Najväčším odmenou pre nás je poďakovanie za naše úsilie a to, že sa bývali žiaci radi do

školy vracajú s úsmevom na perách a pokojou.

A teraz otázka, ktorá sa vynára v myšli každého z nás, len nebola doteraz vyslovená. Je šanca, že by ste na GBAS ešte spravili veľkolepý „comeback“?

Nikdy nehovor nikdy.

A ak nie ako učiteľ, tak sa možno uvidíme pri maturitách, prípadne pri iných školských aktivitách, ktorých škola organizuje neúrekom - či už počas alternatívnych programov, Garden Party, Palach Festu atď.

Je niečo, čo by ste chceli na záver odkázať ostatným, alebo vašej milovanej triede II.C?

Mojej milovanej II.C, nech majú stále takú výbornú dochádzku a študijný prospech ako doteraz. Som na nich hrdá a mám ich rada, budú mi veľmi chýbať.

Ostatným?

Odkazujem im, aby sa snažili byť vo svojom živote dobrými a vychovanými ľuďmi, ktorí si vážia každého človeka a aj sami seba. Aby verili, že každý z nich má svoju hodnotu a svoje jedinečné poslanie. Prajem im, aby všetko vo svojom živote robili s láskou, s úsmevom na tvári. V každom z nás je niečo výnimočné, treba len otvoriť dvere, aby sa človek mohol prejaviť.

SPRACOVALA
LUCIA MAGATHOVÁ

IS RELIGION RESPONSIBLE FOR KILLING PEOPLE?

There are many religions in the world which people believe in. However, there are people who are so obsessed that they even die because of their belief. Is this sacrifice always needed? Does religion persuade them to do so?

Most religions prohibit murder, therefore, why would anybody religious kill for religion? We have to assume that it is not always the main cause. Often, the media does not identify reasons correctly. Clashes are frequently described as being religious in origin, even though they might be ethnic. But nowadays, the religious conflicts are sensationalised by the media.

The main religious conflicts take place in Asia and Africa. However, some of the radical factions started moving to Europe recently. They are taking advantage of the huge amount of migrants who are running away from the war or just finding better conditions to live in. Although it is hard to control that mass, it is easy to infiltrate. The great boom has started all around the world after the Paris attacks. The majority of Europeans are blaming Islamic religion. Their opinion about Islamic religion has changed dramatically without realizing that this was not its fault. Every single faction of Islamic religion explains the holy book –the Koran - differently.

It is really interesting that people are deprecating only Islam even if there are also radicals in other religions. Why does it happen? Because these radicals are not that hyped.

Buddhism is a religion which is generally seen as being among the religious traditions least associated with violence, however, in history, there were acts of violence, suicide, tortures, or wars. There are over 1600 years of recorded incidents

of violence in Asia that had justification in some form of Buddhism. In Buddhism, to take refuge in the Dharma (one of three jewels) you must not harm other sentient beings. However, in the 1970s, the nationalist Buddhist monks (Phra

Kittiwuttho) argued that killing Communists did not violate any of the Buddhist precepts.

There are also radicals in Hinduism. Those aligned with the Indian government threatened Christians to prepare to convert to Hinduism or die. It was done by radical Hindus who fought against eating cows (only a pretext.)

At the end of the 19th century, in America, a radical group of Protestants was established. It was called the Ku Klux Klan (KKK) and its main aim was to "purify" American society. They were against Catholics and Jews, especially immigrants.

In summary, we see that there are lunatics in every faith. It is not about the religion. A few people twisting the rules of their religion in order to justify atrocities they have done are our true enemies; not vast masses whose beliefs are as close to theirs as ours are, despite 'the same' religion.

LILLY PERRYOVÁ &
VLADO PEKAR

v spolupráci s Debatným klubom

18 VECÍ BEZ KTORÝCH NEMÔŽE ŽIŤ

Jedenásteho novembra si mnohí z vás, našich čitateľov, určite všimli na treťom poschodí veľké divadlo. V rozhlase hral Afterglow a Miškini natešení kamaráti sa chystali urobiť jej krásne osemnáste narodeniny. Áno, dvojníčka animovanej Brave už patrí medzi dospelých! Pri tejto vzácnej príležitosti Michaela Peciarová prezradila KARI Su osemnásť vecí, bez ktorých nemôže žiť.

1. Rodina a priatelia

Človek je spoločenský tvor, ktorý potrebuje okolo seba ľudí, ktorí ho podporujú. Ja nie som výnimkou. Život si neviem predstaviť bez svojich blízkych. Ľudí si nepripúšťam len tak k telu, preto moji priatelia sú aj mojou rodinou. Predstavujú pre mňa životnú oporu, ktorú potrebujem.

2. Láska

Rada sa cítim milovaná a rada lásku rozdávam. Existujú rôzne druhy lásky - láska k ľuďom, ku škole, k prírode alebo k čomukoľvek, čo má človek rád. Keď je človek milovaný a miluje, viac sa mu darí, je lepší k ľuďom a koná dobro. Mám radosť, keď môžem ľudí okolo seba potešiť, či už dobrým skutkom, alebo aj malým darčekom z lásky.

3. Samota

Milujem spoločnosť a svojich blízkych, ako som už spomenula. Avšak nedokážem byť s ľuďmi nonstop. Potrebujem priestor pre seba a svoje myšlienky. Rada si v tichu, ničím ne-

rušená, oddýchnem. Samota mi neprekáža, no tiež to netreba preháňať. Všetkého veľa škodí.

4. Vzdelanie

Vzdelanie je brána do úspešného života. Veľmi veľa si zakladám na vzdelaní, či už na tom, ktoré dostávame v škole, alebo ktoré človek nadobudne počas života. Obklopujem sa inteligentnými a múdrymi ľuďmi. Rada sa dozvedám nové veci a nabieram vedomosti a životné skúsenosti. Človek by sa mal učiť celý život a to je aj mojim zámerom.

5. GBAS

Svoj život si bez tejto školy neviem predstaviť.

6. Iphone

Tí, čo ma dobre poznajú, vedia, že som od neho závislá. Áno, priznávam si to. Nezaobídem sa bez mobilu. Stále doňho doslova čumím. Veľakrát mám chuť zahodiť všetku elektroniku a žiť bez nej, ale táto doba mi to nedovoľuje. Potrebujem ho hlavne kvôli škole a kontaktu s priateľmi, s ktorými sa nestretávam tak často.

7. Potkany

Milujem potkany. Pre mňa sú to najinteligentnejšie zvieratá a najlepší domáci miláčikovia. Prinášajú mi veľa radosti. Potkany sú

vnímavé zvieratká, ktoré sa dajú vychovať a naučiť rôzne kúsky. Moje potkaníky, bohužiaľ, už medzi nami nie sú, ale mám v pláne si zaobstaráť ďalšie.

8. Peniaze

Peniaze hýbu svetom a hýbu aj tým mojím. Študentský život je finančne náročná vec. Chodím na brigády alebo doučujem, proste sa snažím naškriabať čo najviac peňazí. Mám rada peniaze a oni majú zatiaľ radi mňa.

9. Voda

Pijem priveľmi veľa vody. Niekedy to bolo až 8 litrov za deň. Potrebujem ju mať stále pri sebe a vedieť, že sa môžem kedykoľvek napiť. Neznášam pocit smädu a sucha v ústach.

10. Soľ a čierne korenie

So solením a koreniením to preháňam. Sypem si soľ a korenie do každého jedla. Nezačnem jesť bez toho, aby som si jedlo najprv nechutila.

11. Spánok

Spím viac, ako som hore. Nedokážem fungovať na 100%, pokiaľ sa dobre nevyspím. Desať hodín večer je pre mňa už noc. Najťažšie mi je vydržať pri vedomí až do rána. Na párty sa mi s tým ťažko bojuje.

12. Vlasy

Vlasy sú koruna krásy. Časom som sa naučila milovať tie svoje a sú pre mňa veľmi dôležité. Páčia sa mi, mám ich rada a neviem si seba predstaviť momentálne s inými vlasmi. Vlasmi vyjadrujem tak trochu aj svoju osobnosť a to, aká som. Väčšinou ma neposlúchajú a už sa nesnažím ich nejako upravovať. Taktiež si ich neznášam česať, preto to robím tak raz za mesiac. Šetrí mi to čas a nervy. Proste sa zobudím a idem do školy s tým, čo mám na hlave. Som spokojná s tým, aké sú.

13. Secondhandy

Nakupovanie a behanie po obchodoch úplne zbožňujem. No najradšej chodím do môjho momentálne najobľúbenejšieho sekáča v Prievidzi, kde si kupujem nenosené, nové veci s vysačkou za 50 centov. Na nakupovaní v secondhande nie je nič zlé, a hlavne keď ma kúpené oblečenie omrzí, nefutujem, že ma stálo celú výplatu. Taktiež tam nájdem kúsky, ktoré sú zaujímavé a nemá ich oblečené každé druhé dievča v meste.

14. Hudba

Prostredníctvom hudby sa dá vyjadriť takmer všetko. Niekedy pri nej relaxujem, dodáva mi energiu alebo ma inšpiruje. Nepreferujem nejaký konkrétny žáner, ale mám rada hudbu, v ktorej sú city a niečo vyjadruje. Myslím si, že človek si môže cez hudbu aj pomôcť. Tak isto mne hudba pomáha každý deň. Či už sa pri nej učím, alebo si len čistím hlavu.

15. Lyricsy

Čítavam si texty piesní a poznám ich už snád všetky naspamäť. Niekedy mám pocit, že môj mozog je samý lyrics.

16. Písanie

Píšem. Všetko čo mi napadne. Či už vo forme básne, úvahy, alebo rozprávania. Zapisujem si zážitky a momenty, na ktoré ne-

chcem zabudnúť. Taktiež aj pocity a nápady. Akonáhle niečo napíšem na papier, môžem to uvoľniť z pamäte a kedykoľvek sa k tomu vrátiť a prečítať si to.

17. Horoskopy

Každý deň si čítam horoskop a vždy som zvedavá, či sa naplní. Funguje tak na 50%. Neviem, prečo ich čítam, ale je to moja každodenná rutina.

18. Snívanie

Ja som taký snílek. Ak vás niekedy nepočúvam, je to preto, že mám hlavu plnú myšlienok a lietam si inde. Najviac snívam o svojej budúcnosti. Vždy si pôjdem za svojimi snami a to aj odporúčam ostatným. Nevzdávajte sa svojich snov!

SPRACOVALA MICHAELA HANUŠIAKOVÁ

ZNÁMĽE NEZNÁMĽE

V minulom čísle KARIS-u ste sa mohli zoznámiť s trojicou študentov so slávnymi menami. Aby však neboli ochudobnené ani dievčatá, ktorých je na GBAS-e s podobnou výsadou naozaj veľa, prinášame vám ďalšiu sériu rozhovorov s GBAS-áčkami, ktoré sa o svoje priezviská musia taktiež deliť so známymi osobnosťami. Lucka Halamová, Radka Lacová a Betka Štefániková sa s nami podelili o svoje názory a postrehy nielen ohľadne svojich menovcov. Teraz sa už s nimi ale podme zoznámiť bližšie....

Pozastavujú sa ľudia nad vašimi priezviskami?

Lucka Halamová: Úprimne? Z tých všetkých ľudí, čo som za svoj doterajší život stretla, si asi len 5 ľudí uvedomili nejakú spojitosť so spisovateľkou Mašou Halamovou. Možno je to aj tým mäkkeňom, ktorý v mojom priezvisku chýba.

Radka Lacová: Teraz už ani nie, skôr sa ma každý pýtal na nejakú rodinnú spojitosť cez majstrovstvá sveta v hokeji 2012, keď naši hokejisti vybojovali striebro a blysol sa medzi nimi aj Jano Laco. Tu v škole sa mi, napríklad, tiež stalo, že sa ma pýtali na priezvisko, ale boli to profesori, ktorí chceli vedieť, či nie som nejaká rodina s absolventmi Barborou Lacovou a Jozefom Lacom. S hokejistom žiadna rodina nie som.

Betka Štefániková: Ani nie, iba pár ľudí sa ma spýtalo, či som jeho rodina.

Čo o svojich menovcoch viete? Inšpirujú vás v niečom?

L.H.: Maša mi je veľmi blízka, čo sa týka smerovania jej života a aj jej tvorby. Bola totiž nielen poetka, ale aj autorka literatúry pre mládež a prekladateľka (a tiež rada lyžovala). Vo svojich básňach štýlom nadväzovala na Kraskov symbolizmus a potom neskôr prešla do obdobia literárnej moderny. Možno je to

manželkou a skoro odpadla, keď zistila, že sa volajú rovnako. A inšpiruje ma v tom, že si ide za svojim cieľom a nevzdáva sa.

B.Š.: Asi to čo všetci. Že bol letec a pomáhal formovať ČSR. Nejako veľmi ma neinšpiruje, je super, čo dokázal, ale inak sa o to veľmi nezaujímam. Spoločné máme asi iba meno, ale je to vlastne môj príbuzný... Myslím si, že je to bratranec z druhého kolena dedka môjho dedka....

Čo na svojich menovcoch obdivujete?

náhoda, ale básne písané práve v týchto obdobiach mi sedia asi najviac.

R.L.: Viem o ňom toľko, že je talentovaný hokejový brankár, momentálne chytá v Kazachstane. Má rodinu, myslím si, že má dve deti, ale nie som si istá, bulvár až tak neovládám. Ale viem, čo určite neviete. Na Liptove žije rodinka, ktorej otec sa volá Ján Laco a mamka Miroslava Lacová, presne ako manželka brankára. Konkrétne sú to moji rodičia. A nerobím si srandu, pokojne si to skontrolujte v mojom študentskom preukaze. To, že ocino sa volá rovnako, sme logicky zistili hneď, ako sa o Lacovi začalo hovoriť. No a mamina raz čítala v časopise rozhovor s jeho

L.H.: Že sa dokázala presadiť ako ženská autorka v tej dobe. A taktiež jedna pikoška – v roku 1935 bola najmladšou rozhodkyňou na majstrovstvách sveta v lyžovaní na Štrbskom Plese.

R.L.: Môj obdiv má jednoznačne jeho fyzická kondícia. Musí byť neskutočne silný a vytrvalý, to mu trochu závidím. A určite si na ňom vážim aj to, že nezanedbáva svoju rodinu a aj napriek povinnostiam sa im venuje (aspoň myslím).

B.Š.: Ja skôr obdivujem ľudí, ktorých poznám osobne.

Chceli by ste sa vymeniť so svojimi menov-

cami? Myslíte si, že by ste na ich mieste dokázali to isté?

L.H.: Vymeniť asi nie. Každý žije svoj život a tak je to správne, ale je dosť možné, že by som išla v jej stopách, keby som sa ocitla v jej koži.

R.L.: Možno by som sa s ním vymenila, ale určite nie nastalo. Chvilková sláva by mi nevadila, ale byť v médiách celý život by ma asi nebavilo. Bolo by zaujímavé žiť v časti sveta, kde teraz žije Ján Laco, určite by som chcela spoznať kultúru miestnych ľudí, aj keď ne-

viem, či to práve on robí. A tie životné situácie, fúha, veľmi ťažká myšlienka, ale myslím si, že by som tiež zostala taká skromná ako on, keby som dosiahla tak obrovský úspech, teda, aspoň by som sa o to pokúsila. Tiež by som sa venovala mladým hokejistom a podporovala talentovaných hráčov. Je skvelé, že niečo také robí.

B.Š.: Nie, asi nie. A pochybujem, že by som niečo podobné dokázala.

Čo by ste sa svojich menovcov opýtali, keby ste mali možnosť, alebo čo by ste im chceli odkázať?

L.H.: Skôr by som sa pýtala ja a vypýtala si

pár rád k písaniu. Keby som jej mohla niečo odkázať, tak to, že nebola zabudnutá a že zostala dôležitou osobnosťou našej literatúry.

R.L.: Určite by som mu povedala o mojej rodine. Dosť by ma zaujímalo, čo by na to povedal a ako by sa zatváril. A určite by som mu poradila, aby svojmu synovi dal meno Tomáš alebo Martin (tak sa volajú moji bratia). Ale inak nič špeciálne, myslím si, že vie, čo robí, a nepotrebuje poradiť.

B.Š.: Asi by som mu odkázala, že je super, čo robil a za to ho obdivujem. A zaujímalo by

ma, či s tým bol spokojný a šťastný.

Keby ste mohli mať iné priezviská, ktoré by to boli? Prípadne s kým by ste si ich chceli vymeniť?

L.H.: S priezviskom som spokojná a s menovcom taktiež.

R.L.: Keby som si mala vybrať, asi by som si nevybrala, lebo inšpiratívnych ľudí po zemi chodilo, chodí a bude chodiť ešte veľa. Navyše sa mi páči byť človekom, akým som teraz. Ale ak už by som musela, asi by som si vybrala meno Armstrong. Niežeby som chcela mať silné ramená, ale byť príbuzná tak famózneho človeka, akým bol Louis Armstrong, by

bola fantázia. A byť ním? To by bolo už príliš veľa.

B.Š.: S nikým. Som rada tým, kým som.

Ak by si vás ľudia mali pamätať, vďaka čomu by to malo byť?

L.H.: Kvôli tomu, aká som. Či už v dobrom, alebo v zlom.

R.L.: Chcela by som, aby si ma zapamätali vďaka pomoci druhým. Riadim sa tým, že som tu pre druhých, nie pre seba, a ak by si ma tak čo i len jeden človek zapamätal, bol by to úspech.

B.Š.: Uf, tak to naozaj neviem. Ale určite by to muselo byť niečo, na čo by som bola hrdá alebo čo ma baví.

DAŠA NOVYSEDLÁKOVÁ
MÁRIA RUSNÁKOVÁ

CREATIVE WRITING

Those without home

It's time to realise

How often and how many times

You think about them, sympathise,

These people without normal lives.

Do you know who I mean?

All of you have surely seen,

I promise you...

They don't have a home, just a street

Is their house, a bench, their seat.

All they have is just themselves,

Their clothes and nothing else.

But that's not even the worst thing,

They could break through everything,

If they had someone who loves them...

I know, what comes to your mind

Is that it's all their fault,

But you will also find

Innocent people who were sold

To the modern world.

Just think about this fact, my friend,

That's where to start, not the end.

Tatiana Balážiková, ILB

Fall

Fall. They fall one by one.

They say that they were old.

But now there is none.

Stop. You really cared what they thought?

You could have been there, at the top.

But now that you listened to them, it's all

lost.

Now you're just a fallen leaf.

Your colour faded with your fall.

There's nothing more up your sleeve.

You just fell and that is all.

Ivana Krížová

3 SITES WHICH WILL HELP YOU WITH YOUR PERSONAL STATEMENT

From the looks on your faces, I can see that you are considering studying in UK, Denmark, Netherlands or in any other country which is not Slovakia. If you eventually decide to go in this direction, chances are that, on top of good grades from Maturita and financial support, you will also be obliged to write a personal statement – the document all nightmares are made of, which is written to, essentially, persuade your desired university into sending you an offer to study your chosen course. As this is such a fearful subject among most of the students applying to study abroad, you may visit these 3 websites to check out some personal statements for yourselves and it will hopefully comfort you and inspire you. Let's stop talking and move to listing...

www.studential.com/

www.thestudentroom.co.uk

I decided to put these two websites into one entry as they are fairly similar. Among many other great services that these sites are providing, Studential.com and TheStudentRoom will also help you with writing your personal statement. They do so by hosting an archive filled with personal statements sorted into categories depending on university, course, whether you are undergraduate or postgraduate and there are also some personal statements from international students. You can even get your personal statements assessed based on x stars out of ten assessment system. You can also get feedback from comments and under most of the personal statements, there is also a list of universities to which the writer applied to and you can see into which universities they received an

Write a personal statement

I don't even know who I am anymore

offer from. Also there are, sometimes, even grades they got from A-levels. There are personal statements which got people accepted into Oxford, Edinburgh, King's College, etc. There is no clear difference between these two sites. So just choose basing on your preference in web design I suppose.

Oxbridge Admissions (www.oxbridge.sk)

This site was, unlike the aforementioned sites, specifically created to help Slovak students with applying into British universities. It provides very useful information about (you guessed it) personal statement including some how-to advice about how to write them and you can also have them assessed by the staff of Oxbridge. It also shows important dates in which you have to, for example, send your applications for certain courses and there is a lot of information about not only the UK school system but also in Netherland, Russia and Asia. On top of all of this, it also displays ranking of 15 best UK universities according to Sunday Times thus providing all-round useful and motivating content.

RADOVAN STOLÁRIK

A ČO ĎALEJ ?

SDU - Syddansk Universitet

Dánska univerzita, ktorá sa so svojim počtom zahraničných študentov tiež radí medzi 5 najväčších univerzít v Dánsku. Budovy tejto univerzity sú v šiestich mestách: Odense, Esbjerg, Kolding, Copenhagen, Slagelse a Sønderborg. V každom meste sa nachádza iná fakulta (fakulty) a výskumné centrum.

Najväčšie pozitívum tejto školy je hlavne vysoká uroveň vzdelávania a štúdium, kde sa strieda teoretické vyučovanie a prax. Univerzita má výborné technické vybavenie. Prístup profesorov je taktiež vynikajúci, sú

ústretoví a priateľskí. Prekvapením pre nás je oslovenie prvým menom, či už študentov, alebo profesorov.

Medzi študentami z iných krajín nie je vidieť veľký rozdiel, pretože každý hovorí plynulou a veľmi dobrou angličtinou.

Ako v každom dánskom meste aj tu sa všade chodí na bicykli a za každého počasia. Študenti si taktiež môžu vybaviť bezplatný kurz dánčiny na jeden a viac rokov.

Juraj Pivoňka

Oficiálny názov: Syddansk Universitet

Podmienky prijatia: certifikát IELTS, maturitné známky, priemer všetkých vysvedčení zo strednej školy a určitý počet hodín z predmetov vybratých podľa odboru

Kolko ma to bude stáť: školné je bezplatné, ubytovanie 300 eur, strava 250 eur, iné (voľný čas, študijné materiály,...) 130 eur

AAU - Aalborg University

Dánska univerzita, ktorá sa svojim počtom zahraničných študentov radí medzi 5 najväčších univerzít v Dánsku. Budovy tejto univerzity sú v troch mestách, Aalborg, Esbjerg a Copenhagen. Je to síce mladá, no napriek tomu významná univerzita, ktorá stále napreduje.

Od iných univerzít sa odlišuje hlavne systémom výučby. Študenti nemajú presne stanovený rozvrh. Ten sa mení podľa dĺžky prednášok a prednášok samotných, ktoré si študenti môžu kombinovať. Nie je to ale nijak máťuce, keďže každý študent to už vopred

vie. Najväčšie pozitívum je štúdium v malých skupinkách a tvorenie prezentácií a projektov.

Študenti sú priateľskí a rozdiel medzi národmi nie je príliš viditeľný. Je tu veľa Poliakov, Španielov, Talianov aj Slovákov. Najväčší problém je ubytovanie, keďže rozhodnutie o prijatí/neprijatí je uverejnené až v auguste. Preto si treba ubytovanie pozerať s dostatočným predstihom. Aalborg je pekné mesto s množstvom zelene a príjemnými ľuďmi. Samozrejme treba počítať s vyššími cenami ako na Slovensku.

Eva Kováčiková

SPRACOVALA
SOŇA LUKÁČOVÁ

Oficiálny názov: Aalborg Universitet

Podmienky prijatia: Anglické testy (maturita, TOEFL,...), maturity, počet absolvovaných hodín v daných predmetoch

Kolko ma to bude stáť: školné je bezplatné, ubytovanie 300 eur, strava 250 eur, iné (voľný čas, študijné materiály,...) 130 eur

VTEDY NA VÝCHODE

Krajina vychádzajúceho slnka, kde ľudí môžete uraziť sprepitným a jazdíte po ľavej strane. Viete si predstaviť, že by ste si teraz zbalili kufre a nazreli s nami, čo všetko skrýva jedinečné Japonsko? No, pravda je, že by sa nám to asi nepodarilo vyba-
viť, keďže nemáme žiadosť. Ale môžeme si to spolu aspoň predstaviť pri čítaní o zážitkoch z Japonska od našej Margarétky Baňasovej z 3.ročníka a Samuela Matejíčka z 5. ročníka. Pripraviť, odlietame!

Samuel Matejíčka

Posledné leto som sa dostal do Japonska cez dobrovoľnícky portál, kde sa dá dohodnúť s rôznymi farmármi na pobyte u nich, kde človek pracuje s výmenou za stravu a ubytovanie. Dohodol som sa s jednou rodinkou v dedine Hikigawa v kraji Wakayama, inak povedané, šiel som na západ od Tokia niekoľko hodín vo vlaku na trati šinkansen. S rodinou som si veľmi rozumel napriek tomu, že mali minimálnu znalosť angličtiny (medzi Japoncami nadpriemernú, s angličtinou tam nepochodíte). Otec, ktorý ma cvičil aj karate, bol duchovne založený šintois-
ta-budhista, tak som spoznal japonský duchovný život a ich chrámy. Veľmi som sa nenamakal (mal som šťastie, u iných rodín sa vraj robilo viac), moja

hlavná práca bola pomoc v domácnosti a príprava jedla (suši je moja vášeň a otec rodiny ho tiež zbožňuje). S

otcom som si veľmi sadol, po práci sme chodili do onsenu (japonské kúpele, dosl. horúci prameň) a večeru sme zapíjali japonským pivom (Japonci majú veľmi kvalitné pivo, napr. Asahi). Majú tam horko a vlhko ako v tropickom pralese a zažil som tajfún a slabšie zemetrasenie. Posledný týždeň som strávil v Tokiu, kde som spoznal japonský nočný a študentský život vďaka slovenskému doktorandovi, ktorý ma oboznámil s mestom a poskytol

MATKA RODINY ROBILA TRADIČNÉ JAPONSKÉ MODRÉ LÁTKY, AKO SAMA VRAVELA. INDIGO DAJINGGU

JA A OTEC RODINY PO VÝDATNOM OBEDE, SAMOZREJME SUSHI

ubytovanie na internáte (taký luxus si neviete predstaviť).

Keď to zhrniem, tak som sa gastronomicky, jazykovo a duchovne obohatil a myslím si, že som pochopil japonskú mentalitu, ktorá je inak úplne komplikovaná a bez prípravy na túto cestu by som bol možno trochu znechutený.

BUDHISTICKÝ CHRÁMOVÝ KOMPLEX V TANABE, PODOBNÉ SOM NAVŠTÍVIL OBROVSKÉ MNOŽSTVO PO CELOM KRAJI

POČAS SVIATKU OBON

Margaréta Baňasová

Spolu s priateľom Lukášom (Y5) sme letné prázdniny strávili v Japonsku. Redakciou Karisu som bola požiadaná, aby som napísala zaujímavosti z našej cesty. Rozhodla som sa citovať z vlastného cestovného denníka a svoje zápisky som obohatila o poznámky a zaujímavé fakty, ktoré, ako dúfam, vám priblížia naše zážitky.

Ako dobrovoľníci sme pracovali na štyroch rodinných farmách v rôznych častiach Japonska. To nám umožnilo nielen precestovať jeho veľkú časť, ale sa aj zúčastniť každodenného života Japoncov, spoznať tradície a získať nové vedomosti. Organizácia, cez ktorú sme hľadali hosti-

teľov, sa nazýva WWOOF. Jej hlavným cieľom je podporiť malé BIO farmy a umožniť ľuďom z mesta užiť si prácu na čerstvom vzduchu. V priemere sme pracovali 5-6 hodín denne 6 dní v týždni a za to sme dostávali stravu a ubytovanie. U dvoch farmárov sme bývali priamo u nich doma a u dvoch v samostatných WWOOFer domoch. Zoznámili sme sa s mnohými skvelými ľuďmi z celého sveta a nadobudli množstvo zážitkov.

DEŇ 3. – 29.6. (CESTA ZO SAPPORA K NÁŠMU PRVÉMU HOSTITEĽOVI)

„Cesta bola dosť dlhá, ale zaujímavá. Cestovali sme v starých vagónoch, ktoré veľmi pripomínali naše regionálne vlaky. Hokkai-

do je veľmi pekný ostrov.“ (pozn. akonáhle človek príde na vidiek, tak si uvedomí, že skutočné Japonsko nie je iba nové a nablýskané. V mnohých prípadoch sa mi japonský vidiek zdal ešte zaostalejší ako ten slovenský.)

„Dorazili sme do Kuromatsunai, odkiaľ nás prišiel vyzdvihnúť Futoshi. Odviezol nás do svojho malého domčeka v Suttsu. Zložili sme sa – máme pre seba celé horné poschodie a v izbe na spanie tatami a futon.“ (pozn. tatami sú rohože vyrobené z prírodných materiálov. V Japonsku sa tradične využívajú ako podlaha, avšak sú mäkkšie, čo umožňuje spanie na futonoch – tenkých matracoch položených priamo na zemi. Týmto spôsobom sme spali u každého farmára. Futoshi je meno nášho prvého hostiteľa. Žil spolu s manželkou Keiko a ich dcérkou Manou.)

DEŇ 4. – 30.6. (PRVÝ DEŇ PRÁCE)

„Budíček 4:40. Obliekanie. Raňajky. Cesta na pole. Je to dosť ďaleko a ešte sme sa cestou zastavili v budhistickom chráme. Futoshi tam vraj vezme každého WWOOFer-a v prvý deň práce a pomodlí sa za to, aby bol ich pobyt bezpečný. Dnešná práca bola veľmi jednoduchá a krátka – obtrhávanie

nechcených výhonkov na paradajkách.“ (Pozn. počas nášho pobytu sme pracovali s

rôznymi rastlinami, ale paradajky boli najbežnejšie. Z iných to boli napríklad uhorky, jahody a broskyne.)

DEŇ 8. – 4.7. (FESTIVAL LOVE TOYA)

„Okolo desiatej hodiny doobeda prišiel do domu budhistický mních. Keiko nám dovolila zúčastniť sa obradu. Mních čistil dom, spieval a modlil sa. Poobede sme vyrazili na festival. Cesta tam trvala asi hodinu a pol a zastavili sme sa aj pri jazere Toya. Festival bol veľmi príjemný. Ľudia tu vyzerali živšie, než Japonci obvykle vyzerajú. Farebné oblečenie, dlhé sukne, dredy... Jednoducho miestna hippie komunita.“ (pozn. Keiko, manželka farmára Futoshiho si raz mesačne ku sebe domov pozýva mnicha, aby predviedol podobný obrad. Aj napriek tomu, že jazero Toya je od Suttsu vzdialené iba asi 60 km, cesta trvala pomerne dlho. Bolo to spôsobené tým, že najvyššia povolená rýchlosť sa v Japonsku pohybuje okolo 60 km/h. Na tomto jazere je výnimočné, že uprostred neho sa nachádza ostrov a neďaleko je činná sopka. Ďalšou za-

ujímavosťou je blízky kopec, ktorý na zemský povrch vyvrel iba pred 50 rokmi. Japonci v mestách zvyknú vyzeráť dosť uniformne a stroho, preto bol pre nás festival Love Toya príjemným prekvapením.)

DEŇ 15. – 11.7. (STANOVAČKA V HORÁCH PRI MESTE NISEKO)

„Ráno nás Futoshi zaviezol do Kuromatsunai a tam sme začali stopovať. Auto nám zastavilo

asi po pol hodine a chlapík nás zaviezol na vlakovú stanicu v Niseko. Tam sme chvíľu nevedeli, čo máme robiť, ale potom tam zastavil

autobus, ktorý išiel našim smerom. Vывiezol nás asi do polovice kopca. Znovu sme boli bezradní, keď sa nám prihovorila okoloidúca Japonka s veľmi dobrou angličtinou. Poslala nás, aby sme sa na cestu spýtali v hoteli, kde bývala. Tam nám dali lepšiu mapu, ukázali smer a povedali, že je to asi 40 min pešo. Vybrali sme sa teda na cestu a popri tom trochu stopovali. Zastavil nám jeden pán a to bola naša záchrana. Tá cesta by nám trvala podstatne dlhšie...“ (pozn. v Japonsku sa nám viackrát stalo, že nám pomohli náhodní okoloidúci. Stačilo vyzeráť dostatočne zmätene a pribehol k nám niekto veľmi ochotný. Za veľmi dobrú angličtinu

som pokladala čokoľvek, čo presahovalo tú slovenskú, základškolskú. Zlá úroveň angličtiny v Japonsku má svoje dôvody. Problém pramení v zlom systéme výučby a aj na vlastné oči som sa mohla presvedčiť o tom, že ich učebnice sú nielen nezaujímavé, ale v mnohých prípadoch aj nekorektné.)

DEŇ 24. – 21.7. (HITOICHIBA, DRUHÝ HOSTITEĽ)

„Máme samostatný WWOOFer dom, ktorý má veľmi zaujímavú omietku vyrobenú z hliny zmiešanej s ryžovou slamou. Tieto spolu vytvárajú výbornú izolačnú vrstvu.“ (pozn. keďže náš druhý hostiteľ býval v oblasti, kde nemali kanalizáciu, používali sme latrínu. Tento fakt však nie je v Japonsku až taký neobvyklý. Volal sa Akio a spolu s manželkou Terumi viedli relatívne veľkú a úspešnú farmu. To bolo vidieť aj na jeho prístupe k WWOOFer-om. Ročne ich prijímajú asi 80 a je to pre nich výhodný biznis. Boli sme pre nich lacná pracovná sila. Nemali sme si však na čo sťažovať. Ich prístup bol férový, ubytovanie prijateľné a jedla toľko, koľko sme chceli.)

DEŇ 28. – 25.7.

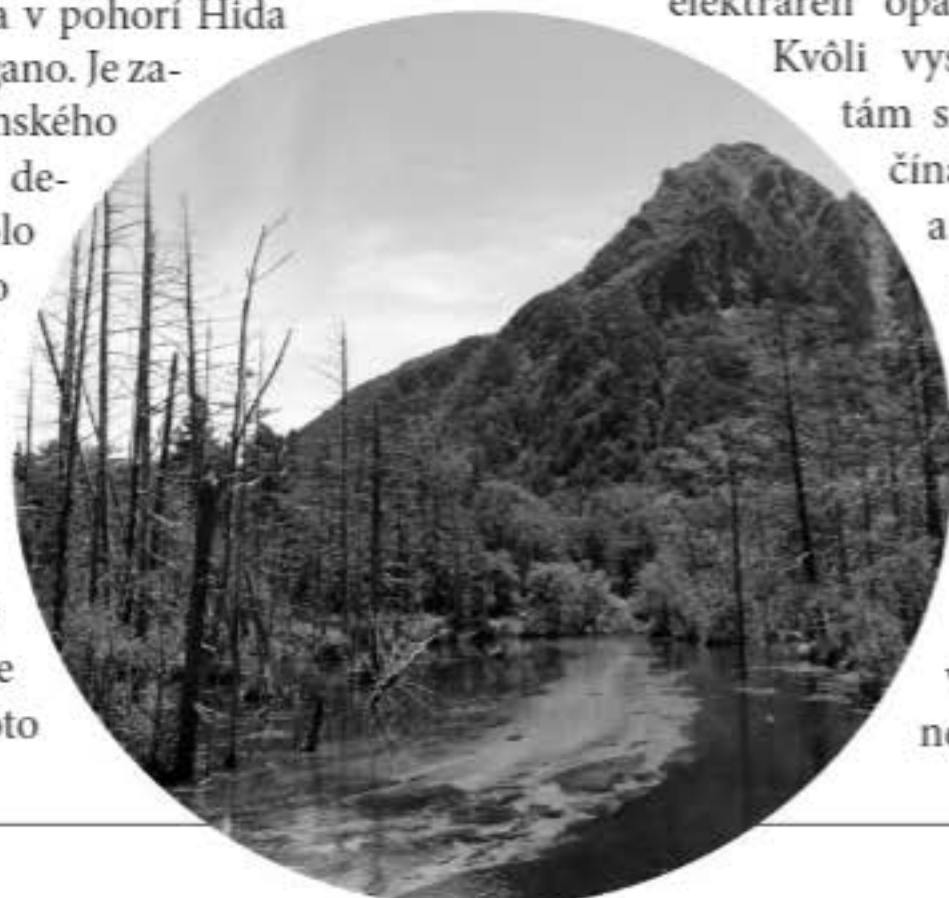
„Pracujeme s broskyňami. Ešte na strome ich balíme do papierových vrecúšok. Vraj sú broskyne príliš jemné a treba ich chrániť.“ (pozn. už pred tým som bola nemilo prekvapená vysokými cenami ovocia a zeleniny. Pri spomínaných broskyniach to je asi 6-8 eur za kus! Až po týchto skúsenostiach som si plne uvedomila dôvod, prečo sú také drahé. Japonci chcú, aby ovocie a zelenina, za ktoré dávajú toľké peniaze, boli dokonalé. To núti farmárov míňať mnoho prostriedkov na to, aby tú dokonalosť dosiahli. Zároveň vyha-

dzujú veľkú časť úrody, ktorá sa "nevydarila", a tak sa dostávajú do začarovaného kruhu.)

DEŇ 29. – 26.7.

„V nedeľu sme navštívili Kamikōchi. Bolo tam nádherne. Je to skutočne krásne miesto a videli sme aj divoké opice! Po Kamikōchi sme sa zastavili v Matsumote a boli sme sa pozrieť na miestny zámok.“ (pozn. Kamikōchi je údolie nachádzajúce sa v pohorí Hida na západe prefektúry Nagano. Je zaradené do zoznamu Japonského národného kultúrneho dedičstva. Spolu s nami bolo u tohto farmára niekoľko ďalších WWOOFer-ov. Jeden z nich bol aj muž z Hong Kongu, ktorý mi rozprával, že niektorí ľudia z jeho rodného mesta chodia na výlety do Japonska výhradne preto, aby navštívili toto

prekrásne miesto. Mimochodom "kami" po japonsky znamená boh.)

DEŇ 32. – 29.7. (KANI, TRETÍ HOSTITEĽ)

„Dom je obrovský, ale my sme dostali tú najmenšiu, najtmavšiu a pravdepodobne najšpinavšiu izbu. Je v nej strašne teplo a nedá sa tam poriadne vyvetrať. Celkovo však dom pôsobí dosť zanedbaným dojmom.“

(pozn. farmár menom Kuni bol veľmi chudobný človek, ktorý by sa bez našej pomoci pravdepodobne upracoval

k smrti – v čase, keď sme u neho bývali, niekoľko starých farmárov z okolia skutočne zomrelo pri práci od príšerných horúčav. Pri rozhovoroch s ním som sa dozvedela mnoho zaujímavých vecí, napríklad aj to, že Japonsko po katastrofe vo Fukušime fungovalo úplne bez nukleárnej energie. Krátko po tom, čo sme od neho odišli, však jednu nukleárnu elektrárňu opäť spojzdnili.

Kvôli vysokým teplotám sme prácu začínali už o 5:00 a hodinovú prestávku na raňajky sme mali až o 8:00, čo bývalo veľmi náročné. Môžete mi však veriť, že nechuf do jedla

som v Japonsku nezažila. Dom Kuniho bol zanedbaný z mnohých dôvodov. Jedným z nich bola aj skromnosť, s akou tento človek žil. Aby dokázal uživiť svoju rodinu, Kuni pracoval v priemere asi 13 hodín denne, či už na poli, alebo ručne vážil a balil svoju úrodu do plastových obalov.)

DEŇ 34. – 31.7.

„Bývame priamo pri lese a je tu veľa hmyzu. Každý deň objavujeme nejaký nový druh. Jeden z nich sa volá Arijigoku (mravčie peklo). Dnes som videla jedného obrovského čierneho-biely-žltého pavúka. Aj tých je tu plno, našťastie však nie sú jedovaté...“ (pozn. Áno, v Japonsku je

hmyzu. Vo veľkých mestách by to však kľudne zvládli asi aj arachnofobici. Tam totiž žijú najmä cikády, ktorých cvrlikanie bolo niekedy až ohlušujúce.)

DEŇ 44. – 10.8. (MAZE, ŠTVRTÝ HOSTITEĽ)

„WOOOFer dom je tu veľmi pekný a čistý. Máme síce kompostový záchod, ale inak je tu veľmi príjemne. Rieka je taká čistá, že sa v nej môžeme po práci kúpať.“ (pozn. Maze je očarujúca dedinka, ktorá mi v mnohom pripomínala Zázrivú. Je označovaná za jednu z najkrajších dedín v Japonsku. Vďaka tomu, že sa nachádza v horách, miestna voda bola skutočne výnimočne čistá. Dokonca aj voda

z vodovodných kohútikov pochádzala priamo z prameňa. Nebola žiadnym spôsobom upravovaná, a preto ju obyvatelia mali zadarmo. Na tomto hostiteľovi bolo zaujímavé, že to bola žena. Volala sa Nanako a žila so svojou matkou a bratom. Ovocie a zeleninu pestovala čisto pre vlastnú spotrebu a živila sa predajom kráv na mäso. Na tomto mieste nás WWOOFer-ov bolo taktiež viac a starali sme sa o jej jahodové pole.)

P.S. Chcela by som sa poďakovať Samuelovi Matejíčkovi (Y5) za to, že prišiel s nápadom stráviť leto v Japonsku.

SPRACOVALA MARIKA TISOŇOVÁ

POTOMKOVIA BÚROK A BEŠTÍ

DRUHÁ ČASŤ – PLÁN ÚTOKU SA ZAČAL

Astrithr sa zobudila na nepríjemné dunenie v hlave. Ako jej myseľ postupne začala pracovať, tak sa aj zvyšovala intenzita bolesti, až jej napokon spomedzi pevne stisnutých zubov uniklo tiché syknutie.

V hlave mala najprv prázdno. Čo najtichšie ležala v studenej zarosenej tráve, zatiaľ čo jej do očí presvitalo pár lúčov svetla pomedzi konáre stromov, ktoré obkolesovala čistinku, kde sa nachádzala.

Čistinka! Keď si spomenula na tento detail, začali sa jej pekne jeden po druhom vynárať v mysli obrazy z predchádzajúcej noci. Praskajúci oheň, uvoľnená atmosféra, kamarátske doberanie, prepád, boj a únos.

„Ruth!“ vykrikla Astrithr, keď si to konečne uvedomila a vzápätí si rukou prikryla ústa. Bála sa, že ešte budú čakať niekde navôkol.

Ale jediné, čo sa ozvalo, bolo bolestné vzdychnutie niekde vpravo od nej. Vzápätí sa nad trsmi trávy objavila ryšavá hlava.

„Jorik! Vďaka Bohu, že si v pohode. Kde je Darren?“

„Netuším,“ odpovedal chlapec s námahou a zrútil sa naspäť do trávy.

Astrithr sa pomaličky skúsila postaviť, ale bolesť jej vystrelila do celého tela s takou intenzitou, že to radšej vzdala a porozhliadala sa po okolí zo sedu.

Najprv sa zdalo, že zmizol aj Darren, pretože nikde navôkol očividne nebol. Lenže keď sa po chvíli Astrithr a Jorikovi konečne podarilo zdvihnúť a spraviť pár rokov, všimli

si ho spiaceho za zvaleným kmeňom starého smreku, ktorý predchádzajúcu noc využili ako lavičku. Vyzeral ako bábätko a očividne

bol so svojou situáciou spokojný omnoho viac ako napríklad taká Astrithr, ktorá teraz stála nad ním a mračila sa.

„Darren,“ oslovila ho, ale nedočkala sa žiadnej odpovede. Skúsila ho štouchnúť nohou, ale ani na to nijak nereagoval. Chvíľu sa ešte pokúšala prebrať ho nejakým jemným spôsobom, ale potom to vzdala a strelila mu

slabšiu facku.

„Čo? Čo sa deje? Kde to som?“ zmätene sa spytoval Darren, zatiaľ čo Astrithr prekrútila očami a znovu sa postavila.

„Takže, keď už sme všetci pri vedomí, mohli by sme skúsiť spojiť hlavy dohromady a niečo vymyslieť,“ povedala a pozrela sa na chlapcov. Nikto nekomentoval fakt, že im jeden člen až príliš viditeľne chýbal.

„Poviem to?“ spýtal sa opatrne Jorik, zatiaľ čo Darren stále trochu zmätene pozeral z

jedného na druhého.

Astrithr sa zamyslela. Ak im to povedia, možno k nim budú Starší cítiť lútosť, ale niečo jej našepkávalo, že budú skôr sklamaní. Z nej, z jej kamarátov, z vývoja situácie, z toho, že sa napriek vyslovenému zákazu stále po nociach a mimo osady stretávali. A nie je nijak zaručené, že pôjdu Ruth hľadať. Ich klan

je známy svojou trpezlivosťou a nedostatkom spontánnosti či túžby po pomste, takže kým by sa vôbec rozkývali, mohlo by už byť neskoro.

„Nie,“ odvetila Astrithr, „nepoviem im to.“

Jorik takú odpoveď očakával.

„Čo chceš robiť?“ spýtal sa jej. Dávno vedel, že Astrithr bola príliš dobre vychovávaná svojím otcom, náčelníkom, na to, aby ju mohol v takmer akejkoľvek oblasti predčiť. To sa týkalo aj organizačných schopností a inteligencie. Astrithr začala nahlas rozmýšľať.

„Aký klan býva ku nám najbližšie? Havranie oko, Šakal, Dym severu a Besný vlk. Havranie oko to nebolo, máme s nimi pridobré vzťahy a na takúto akciu by neboli dostatočne pripravení. Šakal sa nás bojí, vie, čoho sme pri vytrvalom provokovaní alebo nezmyselnom konaní ostatných schopní. Dym severu je príliš hlúpy klan, takéto čosi by ich pravdepodobne nenapadlo.“

„Takže besný vlk?“ spýtal sa Darren, ktorý sa konečne prebral.

Na chvíľu nastalo ticho.

„Nie,“ pomaly so zamračenou tvárou odpovedala Astrithr, „ani oni.“

„A kto potom?“

Astrithr sa naňho pozrela s výrazom čistého osvietenia.

„Draci, jasné, že sú to Draci, prečo mi to nenapadlo skôr?“ frustrrovane si tvár zakryla dlaňami.

„Astrithr, v pohode, všetci vidíme, že sa snažíš, nemusíš...“ začal Jorik, ale ona ho prerušila.

„Neuvedomuješ si, že Ruth je práve teraz v zajatí Drakov, tých Drakov, ktorí boli schopní umučiť a na márne kúsky roztrhať Ruthinho starého otca a to všetko len preto, že im Matija odmietol zaplatiť nezmyselný poplatok za prejdenie cez ich rieku a jeho otec bol jeden z

mála ľudí, ktorých si Matija v tom čase vážil? Uvedomuješ si, že ju práve teraz môžu akýmkoľvek spôsobom mučiť?“ nazúrene naňho vychrlila prúd slov.

„Fajn, fajn, prepáč,“ zdvihol ruky Jorik.

„Dobre,“ vydýchla, teraz už pokojnejšia, Astrithr.

„Aký máš plán?“ spýtal sa Darren meniac nepríjemnú tému.

Astrithr sa na chvíľu zamyslela. „Pôjdeme si po veci,“ začala opatrne, „jedlo, vodu a nejaké zbrane...“

„Nejaký konkrétny typ?“ spýtal sa Darren tónom človeka, ktorý sa v tom vyzná.“

„Pri Drakoch budeme mať veľmi malú šancu, že vyhráme v boji na telo, takže si obaja vezmite luk a prinajmenšom pol tucta šípov. A, samozrejme, dýku, ak by ste sa dostali do priameho ohrozenia.“

Darren prikývol a Jorik gesto zopakoval.

„Pred chvíľkou svitalo, takže by ešte nemuseli byť všetci hore, ale aj tak dávajte pozor, aby vás nikto nespozoroval.“

„A keby sa to stalo?“ opýtal sa opatrne Jorik.

„Niečo si vymyslí,“ mávla rukou Astrithr a pozrela sa do lesa. Relatívne uvoľnený výraz na jej tvári vystriedalo napätie, keď sa zamra-

čila.

„Podme,“ povedala a ako prvá sa otočila smerom k dedine.

Prechádzali lesom.

Jorik išiel na čele a za ním šiel Darren, s rukou prehodenou okolo pliec Astrithr. Snažil sa jej tak dodávať silu, ktorú stratila strachovaním sa o najlepšiu kamarátku. Občas sa počas chôdze zohol a dal jej letmú pusu na čelo, načo sa Astrithr zakaždým nepatrne usmiala, ale náladu jej to priveľmi nevylepšilo. Jorik práve otvoril ústa, že sa ide niečo spýtať, keď začuli vravu.

Prestrašene sa na seba pozreli a čo najtichšie sa rozprchlili pomedzi stromy, aby človek, prichádzajúci zo smeru, odkiaľ sa šírila aj zvuk, nemal najmenšiu šancu ich zbadáť.

Keď sa muž, lepšie povedané ešte chlapec, vynoril spomedzi krikov na opačnej strane potoka, pri ktorom stáli, Astrithr a Darren nijak nereagovali, ale Jorik sa od prekvapenia a šoku nedokázal takmer ani pohnúť.

Bol to on.

Jeden z ľudí, ktorí uniesli Ruth.

DENISA LÍŠKOVÁ

ldsmag.com

INTERESTING USELESS FACTS

1. People with higher number of moles live statistically longer.
2. After eating too much, your hearing is less sharp.
3. The longest time between the two twins being born is 87 days.
4. The world's deepest post box is in Susami Bay in Japan. It's 10 metres underwater.
5. In 2008 scientists discovered a new species of bacteria that lives in hairspray.
6. The longest musical performance in history is currently taking place in the church of St. Burchardi in Halberstadt, Germany. The performance of John Cage's "Organ²/ASLSP (As Slow As Possible)" started on Sept. 5, 2001, and is set to finish in 2640. The last time the note changed was October 2013; the next change isn't due until 2020.
7. A duck's quack doesn't echo anywhere, no one knows why.
8. There are no naturally occurring blue foods, even blueberries are actually purple.
9. The average lead pencil will write a line about 35 miles long or about 50 000 english words.
10. The average person spends two weeks of his lifetime waiting for the light to turn from red to green.
11. The elephant is the only mammal that can't jump.
12. Travelling masseuses in ancient Japan were required by law to be blind.
13. A crocodile can't stick its tongue out.
14. Rats and horses can't vomit.
15. Sharks and rays are the only animals known to man that don't get cancer. Scientists believe this has something to do with the fact that they don't have bones, but cartilage.

HELENA GALBAVÁ, VANDA ZAKLAIOVÁ

exokineticsp.com

NA SAMOTE PRI LESE A ROK PLNÝ DOBRODRUŽSTIEV

Rozhodnúť sa pre smer po strednej škole je jedna z najdôležitejších častí nášho života. Avšak nie každý sa hneď po strednej škole hlási na vysokú. „Gap year“ je obľúbeným riešením pre tých, ktorí si ešte nie sú istí, čo ďalej, alebo chcú zažiť nejaké to dobrodružstvo. Naša škola má veľa absolventov, ktorí si túto pauzu zvolili. My vám prinášame jednu z variácií gap year v podaní minuloročného absolventa Danka Luntera.

Je gap year dobrá vec?

Ako pre koho. V mojom prípade úžasná. Veľa ľudí si volí gap year kvôli tomu, že nevedia, kam na výšku. Ja to viem už dávno, no túžba po cestovaní, spoznávaní nových ľudí, ale hlavne túžba po slobode ma prinútila konať takto. A zatiaľ sa mi to darí presne podľa plánov. Hneď po škole som sa vďaka kamarátovi dostal do práce v Nórsku. Neuveriteľná krajina, či už charakterom ľudí, alebo prírodou. Veľa času som tam strávil sám,

keďže som pracoval na samote. V tomto čase som sa naozaj presvedčil o tom, čo chcem ísť študovať. Urobil som si aj týždeň voľna a s kamarátom sme si urobili menší okruh po Nórsku na aute (2 500km). Vrelo odporúčam, hoci iba týždeň je pramálo. Tri mesiace v tejto krajine hodnotím ako veľmi užitočnú skúsenosť.

V septembri som zažil aj skvelý výlet do španielskej Sevilly, na dvoch autách so siedmimi ďalšími kamarátmi. Zastavili sme sa na rôznych zaujímavých miestach, ako napríklad Monako, neuveriteľná Andorra, španielske pohorie Sierra Nevada, pláž Tarifa, z ktorej vidno Afriku, a mnoho iných. Výlet sme zakončili párdňovým festivalom pri Seville, ktorá je tiež hodná návštevy. Nie je nad takýto výlet, hlavne so super ľuďmi. Preto nikdy neváhajte a hlavne sa nebojte vyraziť, je to jednoduchšie, ako to vyzerá.

Momentálne trávim čas v Brne prípravou prihlášky na vysokú školu v Dánsku. Čo ma ale ešte tento rok čaká, to neviem, lebo som

sa naučil nespoliehať sa veľmi na plány. Bol by som však rád, ak by sa mi podarilo ísť si užiť zimné športy niekde do Álp, navštíviť kamarátov v rôznych častiach Európy, neskôr v apríli by som sa rád dostal na nejaký dlhší čas pracovne do Kanady. Všetko je však vo hviezdach a hlavne, všetko sa deje tak, ako sa má.

Ak máte radi cestovanie, nie je asi nič lepšie, ako urobiť si rok voľna medzi strednou a vysokou školou. Hlavne teraz máme čas, teraz ešte dokážeme vnímať svet očami mladého človeka. Držím vám palce!

SPRACOVALA
MARIKA TISOŇOVÁ

HARD TO BE A SLEEPING BEAUTY

We all know the phrase 'up all night' very well – and if you don't, consider yourself lucky. Throughout the years, we are finding it harder and harder to get our deserved 8 hours of sleep. In today's fast world, people are expected to function well on sleep loss, as no one really cares about what is good for our health. Especially teenagers, whose bodies are still developing, are forced to stay up later and later in order to manage all their homework, tests, housework and social life. Imagine that you have five tests in one week, a sports practice after school, a boyfriend/girlfriend and house-cleaning duty to add to your list. Your school day ends approximately at 2-3 p.m., but travelling home takes at least another 45 minutes. Put it all together and what do you get? An impossible schedule. Now, scratch out the 'imagine' word, because it's our everyday reality.

But what are the consequences of sleep loss? The biggest problems for us, students, are the difficulty to concentrate and forgetfulness. In the end, the more we study instead of sleeping, the more we forget. You might be asking: how could sleep loss affect your memory? Lack of sleep causes the narrowing of blood vessels, high blood pressure or diabetes, which all can decrease the blood flow in our brain. Oxygen and sugar are crucial for

our cells, therefore the shortage of these leads to cells not functioning properly, which eventually may result in us not remembering even our own birthday.

Further consequences of sleep loss are weight gain, skin problems such as acne or fine wrinkles, and being prone to heart illnesses,

.....
IN THE END, THE MORE WE STUDY INSTEAD OF SLEEPING, THE MORE WE FORGET.
.....

stroke or diabetes. People might get aggressive, behave inappropriately, and be impatient and nervous. Occasional sleep loss can develop into serious insomnia, which goes hand in hand with depression or anxiety.

To provide you with an extreme example of sleep deprivation, here is a Russian experiment from the 1940's, whose results were horrifying. Five prisoners were supposed to stay awake for a month, through exposure to a gas that prevented them from sleeping. The scientists were forced to open the chamber after 15 days, though. The subjects' bodies not only collapsed, the men went absolutely insane. They begged and fought to be kept awake. When the second one of them closed their eyes (upon being injected with a large dose of anaesthetic), his heart stopped. None of them survived.

So, how do we maintain a balance of healthy sleep and good grades? The answer is: routine. Make a schedule and stick to it. Go to sleep and wake up at a regular time and do not break it, try to come as close as possible to it even on the weekends. Forget about gaining the lost sleep on the weekend, it doesn't work at all. Establish a relaxing routine activity before you go to sleep, like listening to soothing music or taking a warm bath. Use your bed only for sleeping; avoid reading or watching TV in it. In fact, get rid of all unnecessary screens and gadgets in your bedroom, keep it quiet and dark. Do not consume caffeine after 2 p.m., do not eat and consume alcohol late, but don't go to bed hungry. And – exercise. Every day. It doesn't have to be long or

hard, a simple 10 minutes of yoga is enough to calm you and ensure you get a better sleep. It takes a bit of an effort to have a good sleep, but in the long run, it is worth it.

Fortunately, there are also some people who benefit from our non-existent beauty sleep: businessmen. We want to stay awake so that we can finish a project, thus we buy coffee or an energy drink, or smoke a cigarette. It is generally known that caffeine and nicotine are very unhealthy and cause severe health issues. Redbull® does give you wings in the end.

TERKA ČVIRIKOVÁ

ZERO WASTE

In a video, Lauren Singer from New York proudly shows a small mason jar full of colorful scraps. The contents of it are all the waste she has produced in two years. It is the result of her choice to adopt a **Zero waste lifestyle** – she does not buy or use anything that could end up in a landfill. Why? While studying environmental science, she realized her fridge was full of plastic packaging that will all just go to waste and decided to remove her impact on the environment entirely. She does not live in a forest nor is a part of green hippie group that grows their own tomatoes in flowerpots. Her life is perfectly normal and can be an example for all of us. More and more people chose to follow the waste free lifestyle, shop without plastic bags, obtain their stuff in second-hands and make their own cosmetics. Why is it important?

For starters, each one of us produces at least 300 kg of waste every year. If this is not enough, more than 1/3 of this waste is plastic. As we are often reminded, plastics don't biodegrade. Instead, they photodegrade – break down into smaller and smaller particles that easily contaminate water and soil. All the chemicals that are released from them can

cause problems in environment. And if this happens in the oceans it also affects us. As you go up the food chain, chemicals build up in fish and end up on our plates.

Others are concerned with their health, too. Some plastics are known to be harmful even while we use them. Certain chemicals inside leak into our drinks and food and can cause damage of our organs.

These reasons lead people to rethink what

they buy and eventually throw out. The basics can be summed up in this principle – Reduce, reuse, recycle. Even though Zero waste includes a lot of effort and is not really possible in Slovakia, everybody can significantly reduce their waste by applying these rules:

1. Reduce – In supermarkets, try to buy big packages rather than individually packaged products to reduce the amount of packaging you buy. Buy and use things that don't have to be thrown out after one use – cloth napkins, glass bottles, permanent razors,... Great thing is also to reduce all takeaway packaging by simply bringing your own containers and mugs.

2. Reuse – you could get a great lesson on this from your grandma. She keeps all the glass jars so she can put preserves and jams inside – they are also great for storing kitchen supplies and small things. Most plastic bags you bring from a shop can be reused – again in the store or packaging things at home, without having to buy new ones. You can reuse paper, too – unnecessary documents can be used from both sides for notes or pictures – just think about all the paper you won't buy.

3. Recycling – just after all of this comes recycling. It is really important to watch out for

what you can actually recycle, and try to buy only things you are sure that will be recycled. It is a great practice that saves energy, water and environment as it is easier (and cheaper) to avoid drilling the natural resources. We cannot sustain amount of waste we are creating now, but luckily, with a few easy changes, we can drastically reduce it – and even live cheaper and healthier in the process.

For more information you can look up:

trashisfortossers.com
onegreenplanet.org/tag/environment-human-health

MARTINA ORVOŠOVÁ

5 BRAIN MYTHS ABOLISHED

You have probably already heard about the film *Lucy* with Scarlett Johansson and Morgan Freeman. An average person uses only 10% of his brain capacity, it says. But two neuroscience students at Western University in Ontario after watching it decided to do something about the misinformation and set some records straight.

1. We use only a fraction of our brain.

The two students want to emphasize that brain scans show that we use every part of our brain though not all regions are active at once. That's why damages to any part of our brain may result in mental and behavioural effects.

2. Adults can't grow new brain cells.

Adult rats, rabbits and even birds can grow new neurons, but for 130 years scientists failed to identify new brain cells in adult humans. But recently in an institute in Sweden a way to state the age of cells have been worked out. And it was confirmed that a region involved in motor control also produces new neurons throughout life.

3. Being in a coma is just like being asleep.

In movies comas look harmless. A patient lays in a bed for a few months and then wakes up intact and well rested. In real life those emer-

ging from comas often suffer disabilities and need rehabilitations. Their scans also show that instead of the brain parts which are usually active during sleep they have other parts of their brains active. Most comas also don't last longer than two to four weeks.

4. Male brains are better suited for math and science, female brains for empathy.

There are small anatomical differences between male and female brains, that's true. The hippocampus involved in memory is

<http://genius.com/artists/Homer-simpson>

usually larger in women, while the amygdala responsible for emotions is larger in men. Which is, by the way, exactly the opposite of what is expected from this myth. However, when a group of people were given a difficult math test women scored less than men. Unless they weren't told the real reason for completing the test. Than they performed equally well as men.

4. **Drinking alcohol kills brain cells.** When scientists compared brains of deceased alco-

holics and non-alcoholics they found pretty much the same number of neurons. Alcohol at high doses can kill brain cells just as other substances. But the thing it really destroys is the neuron communication affecting one's ability to perform tasks like walking, speaking, and making decisions. But you already know that.

HÁMA ISMAIL

NOVÉ VÝZVY

Začiatočníci či aj zabehnutí športovci - všetci, čo sa rozhodnú robiť pre svoje telo niečo prospešné, sa s tým už stretli. Stereotyp prichádzajúci s pravidelným cvičením a neobmieňaním cvikov, ktorý útočí hlavne na ľudí cvičiacich s vlastnou váhou. Je dobré mať rutinný zoznam cvikov, na ktorom si môžeme zaznamenávať pokrok, či už v čase, za aký sme to stihli, alebo o koľko sérií viac sme zvládli. Treba si však uvedomiť, že pokiaľ nevystavíme svaly inému typu záťaži, časom si na to zvyknú a nebude cvičenie až také efektívne. Kvôli tomuto, ale taktiež kvôli novým výzvam si treba z času na čas vyhľadať niečo nové a zaujímavejšie, čím si sami urobíme workout zábavnejším. V tomto čísle Karisu by som sa zamerala hlavne na spodnú časť tela - nohy a zadok.

Samozrejme je dôležité sa na začiatku každého cvičenia trochu rozhybať a zohriať, či už 15 minútami na švihadle, alebo behom. Telu pomôžeme aj aktívnym strečingom.

Lastovička

Začínáme z pozície, ktorá pripomína prípravu na beh. Stojaca noha zvierá 90 stupňový uhol, zatiaľ čo koleno druhej je mierne nad zemou. Počas celého cviku držíme samozrejme spevnený chrbát a brucho. Jedným plynulým pohybom sa postavíme do lastovičky, avšak ruky smerujú nadol. Nohy môžeme po určitej dobe vymeniť.

Drepy s výskokom

Drepy sú známi kamaráti pekných a vypracovaných nôh či zadkov, no pre tých, ktorí už cítia, že tie obyčajné pre nich nie sú dosť veľká výzva, mali by skúsiť tento ťažší oriešok. Či už ku klasickému drepu, kedy stojíme na šírku ramien, alebo ku plié drepu, kedy sú nohy rozkročené a kolena smerujú von, jednoducho pridáme výskok. Dávajte však pozor, udrzte rovnováhu a ustojte to!

Ninja skok

Pri tomto ťažšom cviku je dôležitá aj rýchlosť, akou ho urobíte. Začíname v rozkročenej polohe s kolenami na zemi, ale zadkom vo vzduchu. Podstatou je vyskočiť z kolien a dostať sa na chodidlá, potom ešte vyskočiť s rozkročenými nohami a kolenami sa dotknúť rúk.

Každý workout je dôležité zakončiť dobrým strečingom. Napriek tomu, že sa tieto cviky môžu zdať mierne zložitejšie ako tie, na

ktoré ste zvyknutí, výsledok bude stáť za to. Pokiaľ holdujete kolektívnym športom, ako napríklad futbalu či basketbalu, môžu vám pomôcť práve k lepšej výbušnosti. Tí, ktorým sa tieto cviky aj vďaka viacerým sériám a mnohým opakovaniam nezdajú dosť náročné, môžu na konci posledných dvoch pridať aj šprint a zmerať si čas. Som si istá, že to vaše telo nakoniec ocení!

KATARÍNA BALČIRÁKOVÁ

MICHAELA HANUŠTIAKOVÁ

Hovoria vám niečo mená Filip Hrivňák, Alexandra Kvackaj, alebo Sara Antalová? Zavadíte o ne v nejednom článku o mladých modeloch. Čo však majú spoločné, nie sú len výnimočne súmerné črty tváre a pekné telo. Všetci traja totižto zverili svoju kariéru do rúk rovnakej agentúry – Exit model

management. Exit model management patrí na svetovom trhu medzi uznávané agentúry, bola založená v roku 1999 a nad nádejnými modelmi drží strážnu ruku Andrej Taraba, ktorý ju vedie. Ak sa chcete stať členom Exit rodiny, máte dve možnosti. Prísť na casting priamo do sídla agentúry v Bratislave, alebo odoslať formulár s priloženými fotografiami tváre a tela. Ak navštívite ich internetovú stránku a preklikáte sa do kyber priestoru s názvom new faces, zistíte, že nie všetky sú „new“. Jedna tvár vám bude povedomá. Streťate sa s ňou dennodenne na chodbách školy. Áno, píšeme o Miške Hanušiakovej, ktorá v Exit model management hrdo zastupuje GBAS.

Michaela Hanušiaková je usmievavá kráska z tretieho ročníka, ktorá žije v modelingovom svete už nejedny rok. Posledných pár mesiacov však bolo pre jej kariéru kľúčových a nás zaujali natoľko, že sme sa rozhodli oboznámiť aj vás s jej dobrodružným životom. Ponúkame vám teda exkluzívny rozhovor špeciálne pre Karis s Miškou, o ktorej budeme v budúcnosti rozhodne čítať aj v celosvetovo známych časopisoch.

Miška, povedz nám niečo o svojom modelingovom ja. Ako začal tvoj modelingový príbeh?

Môj modelingový príbeh sa začal, keď som ako desaťročná dievčatko prinútila môjho ocina ísť so mnou do bratislavského Palacu

na autogramiádu superstaristov. Síce som sa k superstaristom a ich podpisom nedostala, no tento deň bol pre môj život jeden z kľúčových. Oslovila ma scoutka Daria z modelingovej agentúry Exit Model Management. Na ďalší deň som išla do ich kancelárie s oboma rodičmi. Pamätám si, ako som Darii povedala, že ja nechcem byť modelka, lebo modelky sú hlúpe. Keďže som bola ešte malá a túto ponuku som nebrala vážne, na modeling som zabudla. Ďalší stret s týmto svetom nastal asi o dva roky, keď ma znovu zlákal svet celebrit a išla som s maminou na Dni Otvorených Dverí v Markíze. Tam si ma opäť na ulici všimla Daria. Čo ma celkom prekvapilo, pamätala si ma. Nikdy nezabudnem na to, keď mi povedala, že mám otrasné vlasy (modelky totiž musia byť prirodzené - bez farbených vlasov, tetovania a bez piercingu).

Viete, asi v šiestom ročníku na základnej sa všetky dievčatá prefarbili. A tak sa aj zo mňa stala prefarbená blondína. Približne ďalšie dva roky trvalo, kým mi prišla sms-ka, že mám prísť do Exitu na veľký viraďovací kasting. Bolo nás tam asi šesťdesiat a vybrali päť. Ja som bola medzi nimi. Začala som chodiť do Exitu každý týždeň na tréningy, kde sme sa učili pózovať, chodiť na opätkoch, učili sme sa, čo si obliecť na kastingy a ako sa na nich správať. Na tréningoch vzniklo aj moje modelingové meno. Keďže jedna Michaela H

už v Exite bola, stala sa zo mňa Ella H.

Čo pre teba predstavuje modeling? Je tvojou záľubou alebo len možnosť privyrobit si a cestovať po svete?

Modeling je už súčasťou môjho života. Bavi ma to, i keď nie vždy je to prechádzka ružovou záhradou. Samozrejme, cestovanie je najlepšia vec, ktorú vie modeling ponúknuť.

Tri roky som vlastne fotila iba freetesty a občas išla na nejakú prehliadku. Prvý skutočný job prišiel v októbri tohto roka.

Takmer denne počúvame o negatívach modelingu a veľkému tlaku na modelky samotné. Stretla si sa niekedy s nejakými absurdnými požiadavkami či vyjadreniami?

Slabšie povahy modeling nemusia zvládať. Často sa stretávam s tým, že mi na nejakých kastingoch povedia, že nie som dostatočne chudá, vysoká, sebavedomá, že moje pózy

nie sú dobré... Na to si treba jedine zvyknúť, lebo na inom kastingu sú iní klienti, hľadajúci inú krásu, iné miery a iné pózy.

Ako každý študent, hlavne gbasák, aj ty určite pociťuješ deficit času. Ako stíhaš kombinovanie pózovania pred kamerami so sedením nad učebnicami?

Pociťujem deficit času, ale nespôsobuje mi ho modeling, ale facebook a iné sociálne siete. Sklbiť modeling so školou zatiaľ aj vďaka nášmu vedeniu zvládam lepšie, ako som predpokladala.

Vráťme sa už k spomínanému cestovaniu. Kde si strávila svoje leto? Ako vyzeral tvoj každodenný program?

Tohtoročné leto bolo najlepšie, aké som zatiaľ zažila. Strávila som dva mesiace na Taiwane v hlavnom meste Taipei. Bývala som v modelkovskom byte. Okrem Katry z Exitu (Slovenky), s ktorou som celú túto cestu absolvovala, bývala v tomto byte aj Brazílčanka, Američanka, Rusky, Češka, dievča z Kazachstanu a dievčatá z Litvy. Trávili sme spolu väčšinu voľného času, stali sa z nás kamarátky a vždy, keď nejaká odchádzala, ostatné sa neubránili slzám. Prvýkrát som okúsila skutočný život modelky na plný úväzok. Každý deň som absolvovala približne šesť kastingov, kam prišlo ďalších sedemdesiat dievčat. Keď si vybrali mňa, tak som mala job. Väčšina mojich jobov boli katalógy alebo eshopy, ale hrala som aj vo videoklipe. Môj modelkovský život som opísala aj na blogu hanusiakova.blog.sme.sk

Ako si vnímala kultúrne rozdiely a spôsob života?

Ludia v Taipei nosia na tvárach rúška, v očiach majú vzorkované šošovky, ktoré im zväčšujú ich vlastné, jazdia na skútroch, majú bláznivé účesy, kupujú si krémy na vybielenie pokožky a denne sa mi stávalo, že sa so mnou fotili alebo si ma fotili. Čo bolo zo začiatku zvláštne, ale príjemné, no po čase mi to začalo liezť na nervy, až pokiaľ som sa nedostala do štádia, keď som si zvykla.

Vrátila by si sa späť?

Určite áno! Už mám aj pozvanie, tak uvidíme...

Po rušnom lete si dostala možnosť vycestovať do ďalekých krajín východu zas. Ktoré krajiny si navštívila tento raz?

Áno, áno. Po tom, ako som prišla do školy nakonci septembra, myslela som si, že sa môj život vráti do normálu. Začiatkom októbra mi moja bookerka napísala, či ma môže prihlásiť na kasting do Hongkongu a do Japonska robiť kampaň pre vlasové produkty VidalSassoon. V tom termíne som mala ísť na tretiaci UK trip. Vedela som, že ak by som odpísala nie, veľmi by ma hnevalo, že som takú príležitosť ani len neskúsila. Odpísala som áno. Vôbec som nerátala s tým, že by práve mňa vybrali...A tak sa stalo, že som o dva týždne balila kufre na natáčanie reklamy do Hongkongu a na fotenie do Tokia.

Ako sme si viacerí všimli, z tvojej poslednej cesty si sa vrátila radikálne zmenená.

Aká bola tvoja reakcia na nový účes a ako si sa na neho zvykla?

Od začiatku som vedela, že ma ostrihajú a prefarbia, ale poslali mi „trošku“ inú fotku, ako bude účes vyzeráť. Keď som prišla v Hongkongu do salóna a ukázali mi fotku, ako ma idú ostrihať a prefarbiť, zostala som zaskočená. Plánovala som, ako budem asi tak pol roka nosiť každý deň čiapku, ale zvykla som si. Nakoniec sa mi účes zapáčil a dokonca mi červené vlasy budú chýbať. Kvôli agentúre si ich totiž budem musieť čoskoro zafarbiť opäť na hnedo.

Keby si sa mohla vrátiť v čase dala by si sa na modelkovskú kariéru zas? Čo ti dalo tvoje pôsobenie do života?

Nenazvala by som to kariéra, lebo to, čo som modelingom dosiahla, sa nedá považovať za nejakú kariéru. Avšak keby som sa vrátila v čase, určite by som vyskúšala modeling znova. Modeling mi dal hlavne veľa priateľov, schopnosť postarať sa sama o seba a pocítiť svet sama so všetkými nástrahami, ktoré v ňom číhajú.

KLÁRA DEKETOVÁ,
SABÍNA KVASNICOVÁ

VEČERNÁ ŠKOLA

Ahoj GBASáci!

Ako každý rok, aj tento sa pre vás chystá akcia s parádnou vianočnou atmosférou, nabitá bohatým programom, kde môžete privítať Vianoce a, samozrejme, poriadne sa zabaviť!

Okrem toho, je pre vás pripravené špeciálne predstavenie Drama klubu, pri ktorom si budete môcť pochutnať na vianočke a horúcej čokoláde. Budete si môcť odskočiť na besedu o vianočných stromčekoch, či zúčastniť sa na niektorom z množstva workshopov, ktoré si pre vás pripravil Dreams & Teams a Bakelita. Pre odvážlivcov, ktorí by si radšej zaspievali, ako sa len prizerali, bude prichystané karaoke s tými najlepšimi (ne)vianočnými pesničkami. Okrem nás, súčasných

žiakov BGMH, tu budete môcť na besedách stretnúť absolventov alebo aj pána Kolcúna, ktorý nám povie niečo o histórii Vianoc. Pripravená bude aj absolventská debata, ktorú si určite nesmiete nechať ujsť! A to zďaleka nie je všetko! Zvyšný program budeme odhaľovať postupne...

Dúfame, že si rovnako ako aj počas predchádzajúcich akcií užijeme kopec zábavy a odnesieme plno nezabudnuteľných zážitkov. Tešíme sa na vás!

DÁŠA NOVYSEDLÁKOVÁ

<http://www.canalcourthotel.com/christmas.html>

RANNÚ NEVOĽNOSŤ MÔŽEŠ MAŤ AJ RÁD

Nemyslíš si snáď, že hovorím o ne-žiadúcich chorobných stavoch, ktoré zažívajú ženy počas tehotenstva! Ja, samozrejme, myslím mladú kapelu z Nitry, ktorej hviezda na pomyselnom slovenskom hudobnom nebi postupuje vyššie a vyššie.

Prečo názov Ranná nevoľnosť?

Nad tvorbou mena kapely sme sa nejako nezamýšľali. Predtým sme spoločne vystupovali pod záštitou umeleckej školy a s jedným profesorom sme jednoducho prišli na tento výstižný názov.

Kto je vašou inšpiráciou?

Máme veľa kapiel, ktoré počúvame a sú pre nás inšpiráciou, ale pri tvorbe nie je kľúčovým bodom opierať sa o ich hudbu. Radi sa našimi pesničkami odlišujeme. Kapela prešla viacerými zmenami členov.

Čo viedlo k týmto zmenám a ako ste sa s nimi popasovali?

Terajšia zostava je vlastne stopercentné odklonenie od pôvodnej zostavy. K tomuto viedol hlavne vek - každý člen časom hudobne rástol a nie každý chcel hrať to, čo ostatní. Preto sa aj štýl kapely otočil o 180 stupňov.

Už máte za sebou natáčanie dvoch klipov. Aké to bolo? A hlavne - kto za tým celým stál?

Prvý klip bol zastrešený agentúrou Žijeme

hudbou, ktorá nám veľmi pomohla sprostredkovať to, čo si môžete pozrieť na Youtube. S prácou sme boli veľmi spokojní a bol to pre nás skvelý zážitok, doslova boom. Druhý klip sme točili s talentovanými chalanmi zo Žiliny a to s VLNproduction, ktorí nám pomohli stvoriť jedinečný vizuálny zážitok.

Sú nejaké tajomstvá, ktoré by váš pravý fanúšik mal vedieť?

Každý z nás ma nejakú úchylku, no neradi o nich rozprávame. Potom je tu fakt, že sme hudobne dosť zameraní na black metal, a na albume Stratený v čase sme makali dva mesiace.

A nakoniec, prečo by vás ľudia mali počúvať?

Toto je otázka, na ktorú nepoznáme odpoveď.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

REVIEWS

THE 33 /2015/

It is survival drama film, directed by Patricia Riggen and written by Mikko Alanne, Craig Borten, and José Rivera.

The film is based on the real events of the 2010 mining disaster. The story is about the 33 Chilean miners who survived for months underground. The stability of the mine was damaged, so they stuck there, when the mine collapsed. The only path inside the mine was completely blocked, and the thirty-three miners managed to get to the rescue chamber. Mario Sepúlveda, one of the miners, becomes the leader of them. They were fighting for life together and people from the village tried to help them, when they found out they were alive.

This year has seen a number of humans-versus-nature dramas like Everest or The Wave. If you saw any of these films I recommend this, because it has a really good plot and it is something what gives you information about this event through the film.

THE NIGHT BEFORE /2015/

It is a 2015 American Christmas comedy film directed by Jonathan Levine, written by Levine, Evan Goldberg, Kyle Hunter, and Ariel Shaffir, and produced by Seth Rogen and Evan Goldberg.

The comedy follows three childhood best friends - Rogen's Isaac, Mackie's Chris and Levitt's Ethan - who began a yearly tradition to celebrate Christmas together after a tragedy struck Ethan's life. They stick with that yearly celebration of spending the holiday with their friend-family for over a decade, but as they enter their 30s and family and fame demand their own time commitments, the guys decide to end the tradition with one last hurrah. During one of their earlier Christmases together, they had heard about a legendary secret party called the Nutcracker Ball, and it becomes their white whale.

The Night Before presents itself as an R-rated Christmas fairytale, but its light tone belies the fact that this is a coming-of-adulthood comedy. This film involves one of the best comedy actors. It is good film for lazy days, which forces you laugh.

JANKA KLIMEKOVÁ

SUFJAN STEVENS: CARRIE & LOWELL

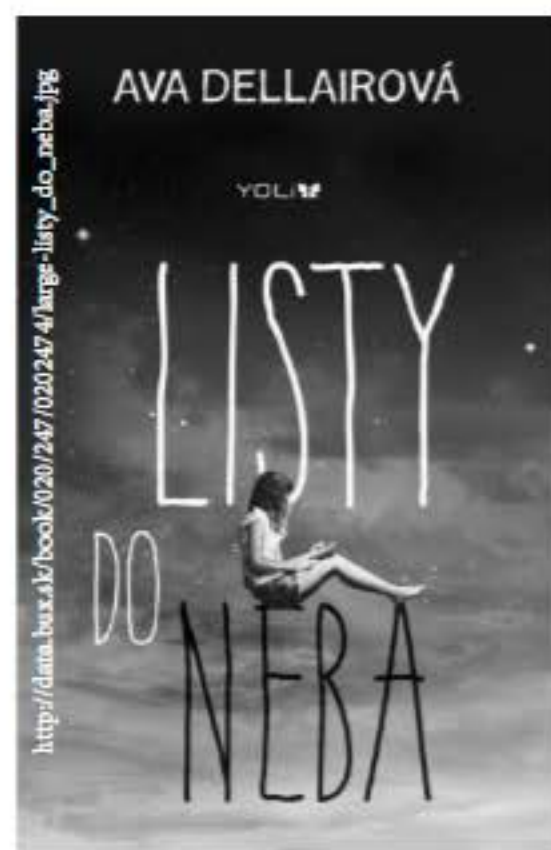
Somewhere on the internet, I read that Sufjan Stevens' Carrie & Lowell sounds like an album Elliott Smith would make in 2015. And come to think of it, I do not disagree. Stevens is an exceptional singer-songwriter and his tracks are soft, stripped down and intimate. I can't think of many modern singer-songwriters who succeed at least half as much as he does. Sufjan Stevens' new album is so densely packed with emotion that the sound of one man with his guitar can sound complete, if that makes sense. What I'm trying to say, is that the lack of various musical arrangements or percussion should make it feel empty and underdeveloped. However, there is no room for tho-

se things. Sufjan's voice and his acoustic strumming do the thing. When I listen to Carrie & Lowell, I am carried (I had to) away to endless Kansas wheat fields. Or anywhere in central US. I don't know. It's a wonderfully peaceful feeling.

RADOVAN BUDOŠ

AVA DELLARIA: LISTY DO NEBA

Drahý čitateľ, pišem ti tento list, aby si vedel, akú super knižku som práve dočítala. Príbeh hlavnej hrdinky Laurel ma zaujal hlavne kvôli dej, ktorý zahŕňal aj o s o b n o s - ti ako Kurt Cobain či

počas pubertálnych rokov, ale vieš čo, čitateľ? Zostala som milo prekvapená! Laurel bola pekným príkladom duševne rozorvaného dievčaťa, ktoré na ceste za sebazpoznaním musí odpustiť nielen sebe, no hlavne svojej mŕtvej sestre May.

Príbeh bol okorenený vtipnými a uveriteľnými situáciami, akoby ho skutočne napísal sám život, ku ktorému patrí aj čakanie. To sa v prvých častiach knihy prejavilo ako nezaujem knihu dočítať, no vyvrcholenie prinieslo skvelé myšlienky a odhalenia, na ktoré sa oplatilo počkať. Listy do neba teda vôbec neboli nudné a na margo vydavateľstva treba spomenúť aj zachovanie originálnej obálky, ktorá je skutočne krásna.

Kniha bola pre mňa určite jednou z lepších „Young Adult“ kúskov, možno aj preto, koľko nežoťtíkov sa v knihe vyskytuje. Celý čas Laurel totiž píše listy ľuďom, ktorí sú mŕtvi. Téma i postavy naznačujú podobnosť s ne-

Amy Winehouse - mojich obľúbencov. Najskôr som si myslela, že kniha bude jednou z ďalších o zlomenom človeku, ktorý sa ide sťažovať na svoj boj so životom a rovesníkmi

málo známymi „The Perks of Being a Wallflower,“ ja si však myslím, že kniha popisuje vnútro mladého človeka svojsky a jedinečne. Ak máš, ctený čitateľ, vo svojom diáre chvíľu

voľného času, začítaj sa do tejto dvestosedemdesiatdva-stranovej knižky a vlastné závery si vyvoď sám.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

JOHN GREEN, MAUREEN JOHNSON, LAUREN MYRACLE: NECH SNEŽÍ

Oddaní fanúšikovia Johna Greena, ktorému sa dostáva minimálne toľko kritiky, koľko chvály, už určite zaregistrovali, že tento rok vo vydavateľstve Yoli vyšla ďalšia jeho knižka. Ak však Greena nemusíte, nezúfajte! On nie je jediný, koho meno svieti na obálke vianočne ladenej chuťovky. Maureen Johnson a Lauren Myracle, mená povedomé (takmer) každému knihomoľovi, taktiež prispeli do knižky svojou troškou.

najmä kvôli Greenovi - nevedela som, čo od neho čakať. Aj keď sa neprekoná, veľmi som si ju užila, bola taká, akú by ste od Greena čakali. Dej mala zaujímavý, duchaplný, ľúbezny a hlavne vtipný! Záverečná poviedka sa štýlom trošku odlišovala od prvých dvoch, čo nie je prekvapenie, keďže každá poviedka pochádza z pera iného spisovateľa. Autorka prepletla tri príbehy dokopy, čo je plus, ale finálnu poviedku to nezachránilo. Negatívny dojem

Knihy s podtitulom Tri uzímené ľubostné príbehy už na prvý pohľad očarí peknou zimnou obálkou. Všetky príbehy sa odohrávajú na Vianoce v mestečku Gracetown, ktoré je počastované poriadnou nádielkou snehu. Čo sa však nám môže zdať ako ideálna vianočná atmosféra, je skutočnou pohromou pre hlavných protagonistov príbehov, ktorým záveje snehu prekazia ich vysnívaný Štedrý večer – aspoň zo začiatku to tak vyzerá.

Prvá poviedka je veľmi sympatická aj vďaka úsmevnej hlavnej hrdinke Jubilee, ktorá je vtipná, podivná (vo veľmi dobrom slova zmysle) a robí celý príbeh zaujímavým. Maureen Johnson, autorka série kníh Tiene Londýna, nesklamala a navodila skutočne skvelý prvý dojem.

Druhá poviedka bola pre mňa otáznikom

vyvolávala najmä hlavná postava Addie, ktorá bola veľmi zaujatá sama sebou a mne už od začiatku nesympatická, aj keď sa ako-tak počas príbehu vyvinula.

Napriek nie až tak vydarenému tretiemu príbehu som si ako milovníčka Vianoc aj Greena prišla na svoje, k dokonalosti chýbal už len nejaký ten sneh. Po knižke pravdepodobne siahnem znovu a určite ju odporúčam každému, kto sa chce zimne naladiť, či hľadá tú správnu literatúru s troškou priateľstva i romantiky k vianočnému stromčeku a teplému čaju.

DENISA RIŠIANOVÁ

Za poskytnuté knižné diela ďakujeme vydavateľstvu YOLI.

ČO NÁS ČAKÁ?

eVianočné trhy

Vianoce sú takmer na dosah, čomu okrem vyzdobenej školy a študentov tešiacich sa na prázdniny nasvedčuje aj atmosféra v mestách. Vianočné trhy sú niečo, čím si treba prejsť každú zimu. V Bratislave majú trhy dlhoročnú tradíciu a tento rok sú opäť o čosi vylepšené, nakoľko je tento rok snaha prejsť z prevažujúceho gastronomického štýlu na

viac kultúrny a spoločenský. V Košiciach vám spraví radosť typická domáca medovina, rovnako ako punč, ktorý sa čapuje v ta-

kzvanom primátorskom stánku, a peniaze zaň idú na dobročinné účely. Žilina okrem svojej osobitosti prekvapí aj čímsi netypickým, ako je Vianočný beh a stretnutie Klubu otužilcov a priateľov zimného plávania Tučniaky. Ani ostatné mestá Slovenska nebudú, samozrejme, zaostávať. Ak sa ale rozhodnete zbalíť kufre a vyraziť viac do sveta, napríklad do Prahy, Viedne či Budapešti, môžete si byť istí, že o rok sa znovu vrátite. Na záver už len treba priznať, že nech je medzi nami akékoľvek množstvo nepriateľov zimy, vianočné trhy nechajú len málokoho chladným.

Twisted Heroes

Už si asi každý z nás zvykol, že GBAS je komunita obdivujúca nezvyčajnosť, miestami až zvláštnosť. Ak sa s týmto opisom stožňujete, nesmiete si nechať ujsť výstavu s názvom Twisted Heroes. Ide o umenie, kde diela ukazujú notoricky známe animované a kreslené postavy prevažne ženského pohlavia v úplne inom svetle. Budete mať možnosť vidieť princeznú vyobrazenú ako obeť domáceho násillia. Rus Andrej Tarrusov zase ukáže Snehulienku ako pin-up girl a Talian Emmanuel Viola predstaví na podujatí v Bratislave názornú ukážku, ako by mohla vyzeráť hipsterská princezná. Zásľuhu na týchto dielach majú umelci z celého sveta a srdečne vás pozývajú nahliadnuť na ne. Výstava sa tohto roku koná od 5. do 17. decembra v hlavnom meste.

IMT Smile a Lúčnica – Made in Slovakia

Myšlienka vytvoriť kombináciu modernej slovenskej kapely IMT Smile a slovenského folklórneho súboru Lúčnica sa prvýkrát zhmotnila len minulý rok. Neočakával sa od nej až taký úspech a predsa dokázala prilákať tisícky divákov. Lístky sa takmer okamžite vypredali a namiesto dvoch sľúbených koncertov sa odohralo päť. Takmer 150 členný

csmusic.cz

organizačný tím divákovi sľubuje oproti minulému roku ešte väčšiu, vynovenú show a neopakovateľný zážitok. To všetko opäť pod taktovkou skúseného režiséra Jána Ďurovčíka. Potvrdené sú koncerty od 14. decembra do 9. januára, počnúc Košicami a končiac v Bratislave. Ktokoľvek miluje slovenskú klasičku, ľudovú či novodobú, by si mal nájsť čas na takúto lahôdku.

ANDREA MINICHOVÁ

w3.unisa.edu.au

JOGURTOVÉ MUFFINY

2 vajcia
150g práškový cukor
1 balíček vanilkový cukor
150g Hera
250g biely jogurt
250g hladká múka
1 balíček kypriaci prášok
3 PL kakao

AKO NA TO:

1. S použitím mixéra vymiešame vajcia s cukrom a vanilkovým cukrom do peny. Potom pridáme zmäknutú Heru a jogurt.
2. Prisypane múku vopred zmiešanú s kypriacim práškom. V tomto štádiu miešame už radšej ručne, múka vie byť dosť hustá.
3. Polovičku cesta odoberieme a zmiešame s kakaom. Do plechu na muffiny rozmiestnime papierové košíčky a postupne pridávame jednu lyžicu bielej hmoty a jednu kakaovej.

Množstvo sa snažíme udržať v každom košíčku rovnaké, aby sa všetky muffinky upiekli rovnomerne. Myslíme však na to, že v ceste je kypriaci prášok, a preto to netreba s hmotou veľmi preháňať.

4. Pečieme vo vopred vyhriatej rúre na 180° približne 18 - 20 minút. Avšak každá rúra je iná, občas treba na ne mrknúť očkom, aby nezuholnateli a naša snaha nevyšla nazmar.

PÁR TIPOV:

- Ne-milovníci čokoládovej hmoty môžu kakao z receptu pokojne vynechať. Ja to robím pravidelne, radšej pridám čokoládu pri ozdobovaní.
- Zdobíť odporúčam až trochu vychladnuté muffiny, aby sa nám prípadné ozdoby neroztopili (pokiaľ to nie je zámerom).
- Zdobíť možno viacerými spôsobmi - čokoládou, dekoratívnymi prvkami od Dr. Oetker-a, lentičkami, marcipánom či fondánom, avšak dekorácie nie sú nutnosťou. Žalúdky si pochutia aj na čistých muffinkách.

Sisa =^_^= praje dobrú chuť!

SILVIA KOČKOVÁ

INTERNATIONAL DAYS

Before writing this article I explored many web pages about various interesting, funny at times bizarre international days. But as I explored a little bit more, I found out that even the most unexplainable ones have their own unique message. Despite the fact that, of course, they are all great commercial moves.

19th November

This day is dedicated to the international day of toilets, using less stuff, and men. No idea why we celebrate exactly these on one and the same day. It's not like they have anything in common, right?

So World Toilet Day at first glance is more like some sort of a joke. But the truth is that its creators wanted to draw attention to various sanitation issues around the world. Despite the fact that access to proper sanitation was declared a basic human right, one in three people across the globe (approximately 2,5 billion) don't have regular access to a toilet. Just imagine that girls (of course boys can imagine it as well but, all in all, it would just be more difficult for women). So how can you celebrate this day? For example, you can visit its webpage to find out more about the issue and share it or also donate if you have the opportunity and imagining yourself in such situation was not bearable. And then you can have a good feeling from what you did and celebrate it in a toilet-themed restaurant. It is true that you would have to travel to Russia, Taiwan, China or LA. But it's definitely worth it. Here you can sit on a toilet bowl seat and eat from one. You should not miss the brown mushroom soup, chocolate ice cream or hot cocktails served in urinal glasses. I mean everyone must have been already dreaming about

it. Some people just more often than others. Or more often than it is healthy. Whatever. The point is that thanks to those people we won't

die without getting our meal from a toilet bowl. Thank you.

The idea of the International Men's Day was created in Trinidad and Tobago. Many countries

celebrate it nowadays. Mainly by some discussions about man's and boy's health, promoting gender equality or improving gender relationships. But this is not how I imagined a typical manly day. So I read a bit more and found places where there are events

organised on these days with a specific theme. Such as wrestling and rodeo bull riding. Yes, I am sure that there are many things to be done on this day. So, after the guys seriously discussed their issues and achievements, they can spend their day a little bit more entertainingly.

HÁMA ISMAIL

CESTOVAŤ A NEPOTRÁPIŤ PRITOM PEŇAŽENKU? DÁ SA TO!

Cestovanie... Lákavá cesta plná dobrodružstava a spoznávania zaujímavých a nových miest. To všetko nám cestovanie prináša. No nie vždy to je také jednoduché a to hlavne v živote študenta. Ako cestovať a spoznávať svet, aby naša peňaženka neutrúpela veľa? Aj o tomto bude tento článok, ktorý vám, dúfam, prinesie nové informácie, odhodlanie a možno aj inšpiráciu.

Je niekoľko spôsobov, ako cestovať zadarmo a jednoducho, no určite mnohým z vás napadne práve stopovanie a iné spôsoby, ktoré by ale nemuseli byť práve najbezpečnejšie. Ale dnes by som vám spomenula jeden z prostriedkov, ktorý je vo svete dosť populárny.

Couchsurfing

Čo to je?

Couchsurfing je internetová sieť, ktorá slúži pre ľudí z celého sveta. Založená bola v San Franciscu v roku 2003, no oficiálne bola spustená až 1. januára 2004. Je to databáza všetkých užívateľov, ktorí ponúkajú svoj "gauč" /nocľah/ pre milovníkov cestovania.

Jediné, čo potrebujete, je zadať krajinu, ktorú by ste radi navštívili, a program vám zobrazí všetky možnosti, čo táto sieť ponúka. S človekom, ktorý toto ubytovanie poskytuje, sa dohodnete bližšie o tom, ako bude váš výlet prebiehať. Keďže budete bývať priamo v domácnosti, spoznáte ich kultúru, zvyky, tradície a domáci vám určite ukážu krajinu bližšie.

Znie to veľmi lákavo a ne jeden človek to už vyskúšal. No musíte však myslieť aj na to, že nie vždy to vyjde podľa vašich predstáv. Ak sa chcete o tom dozvedieť viac alebo chcete preskúmať túto internetovú sieť, tak určite

sa bežte kuknúť na internet, kde ľudia z rôznych kútov sveta píšu svoje skúsenosti, alebo bežte rozkliknúť už spomínanú stránku.

JANKA KLIMEKOVÁ

hipsters

Sunny and busy Monday morning,
time to get up from beds.
iPhone checking, noisy yawning,
glasses on our heads.

Starbucks coffee, flawless smile,
Converse shoes, suit and tie.
If you see us walking downtown,
you'll be so jealous you'll cry.

Trying to be the healthiest one,
that's really not fun.
This is why we're doing yoga
when the sun goes down.

Meditating in the nature,
taking a photo of our hands

The best thing is to tell you about
some new underground bands.

Indie and alternative playlists
are playing on Spotify
We are the urban kids
and our standards are too high.

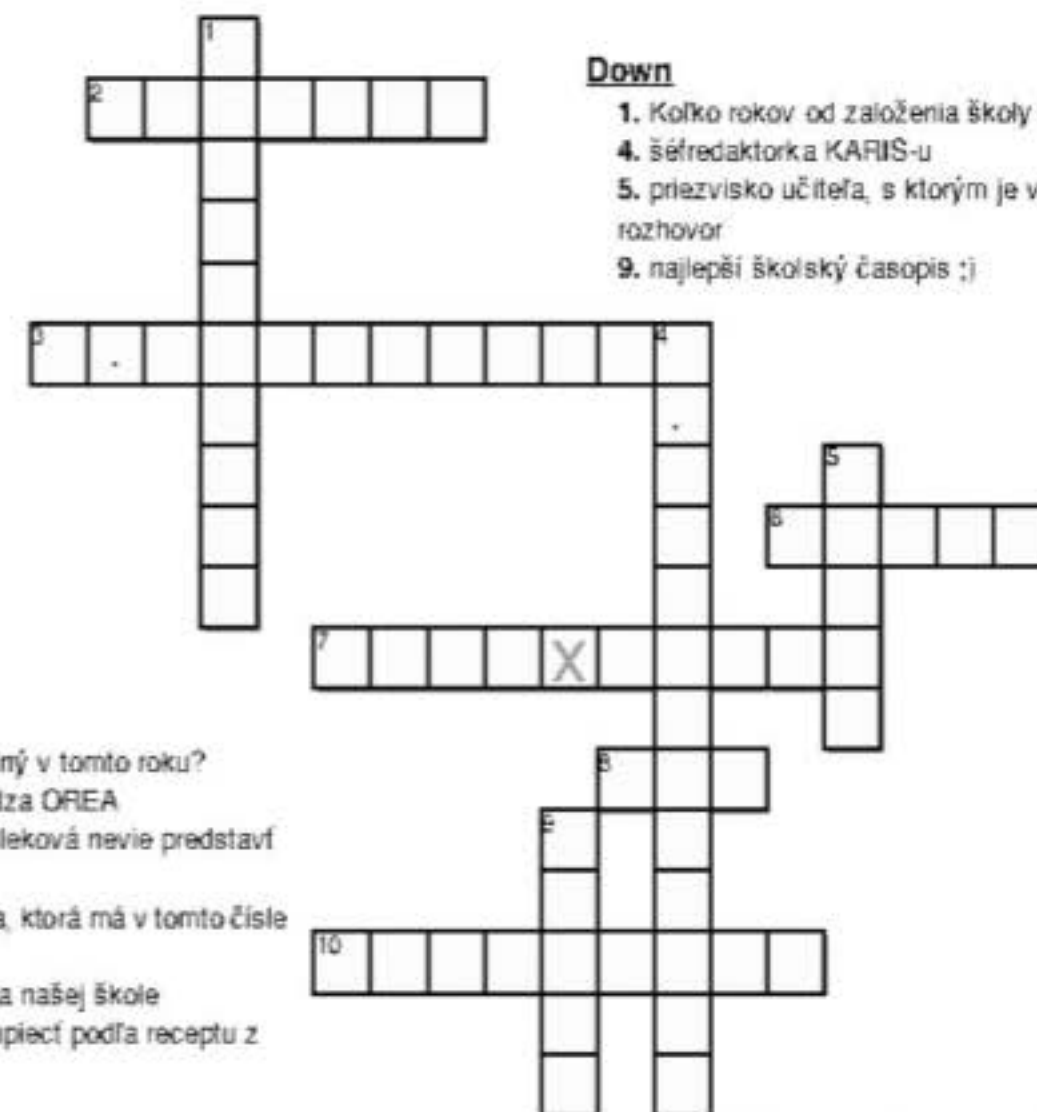
We have our own motivation
we knew since we were small:
It's better to be one and only,
and not one of all.

Classic books and vintage clothes
are representing us,
we're glad to meet you,
sincerely, the hipsters of GBAS.

Lucia Magathová

KARIS crossword

Zažte nudu s KARIS-om! ;)

Down

1. Koľko rokov od založenia školy tento rok slávime?
4. šéfredaktorka KARIS-u
5. priezvisko učiteľa, s ktorým je v tomto čísle hlavný rozhovor
9. najlepší školský časopis ;)

Across

2. Aký deň týždňa je posledný v tomto roku?
3. ulica, na ktorej sa nachádza OREA
6. Bez ktorej veci si p.p. Šúleková nevie predstaviť vyučovanie?
7. názov knižky od J.Greena, ktorá má v tomto čísle recenziu
8. počet native speakerov na našej škole
10. Aké muffiny si môžete upiecť podľa receptu z tohto KARIS-u?

BGMH
FOODFEST
since 2015

Tohtoročná téma: Juhoamerická kuchyňa

Valentine's ball
2016

Coming soon...

Bring your mask